

SADRŽAJ

BISKUPOVA BOŽIĆNA PORUKA: <i>Emanuel - Bog s nama!</i>	151
DOKUMENTI.....	153
Poruka Svetog Oca Franje za 51. Svjetski dan mira (1. siječnja 2018.):	
<i>Migranti i izbjeglice – muškarci i žene u potrazi za mirom</i>	153
Poruka pape Franje za 55. Svjetski dan molitve za duhovna zvanja (22. travnja 2018.).	156
Poruka biskupa Hrvatske biskupske konferencije	
<i>Založiti se za temeljne vrjednote obrazovanja i obitelji</i>	158
Poruka mons. Ivica Petanjka, pomorcima i ribarima o blagdanu sv. Nikole 2017.	164
Zajednička sjednica Vijeća HBK za život i obitelj s povjerenicima	
(Zagreb, 12. rujna 2017.).....	165
Priopćenje s 55. zasjedanja Sabora HBK (Zagreb, 10. – 12. listopada 2017.).....	166
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA.....	170
Godišnje klanjanje Presvetom	170
Mise »Pro familia et iuventute«	171
Obveze prema Ordinarijatu	172
58. Teološko – pastoralni tjedan (Zagreb, 23. do 25. siječnja 2018.).....	172
Pastirski pohod i sveta Potvrda u župama Lošinjskog dekanata	174
Tečajevi pripreme za brak (veljača – ožujak 2018.).....	174
IZ POKRETA ZA ŽIVOT	175
Obilježavanje blagdana Nevine dječice – Dana Pokreta za život	
(Krk, 28. prosinca 2017.).....	175
IZ KATEHETSKOG UREDA	175
Katehetska zimska škola (Zagreb, 8. i 9. siječnja 2018.)	175
Vjerounaučna olimpijada 2018.	175
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	176
Kronika biskupa Ivica Petanjka.....	176
Svećenici.....	177
Božićno čestitanje (Krk, 20. prosinca 2017.)	178
Održan Biskupijski susret ministranata (Krk, 16. rujna 2017.).....	178
Hodočašće mladih i podjela službi bogoslovima Saši Maloviću i Josipu Karabaiću	
(Krk, 16. rujna 2017.).....	178
Biskup Ivica predvodio misno slavlje prigodom boravka neraspadnutog tijela	
sv. Leopolda Bogdana Mandića u Rijeci (19. rujna 2017.).....	179
U Rijeci predstavljena knjiga Majka Marija Krucifiksa Kozulić u Risiki	
(26. rujna 2017.)	181

Susret krčkog biskupa mons. Ivica Petanjka s dehonijanskom mladeži (Krk, 30. rujna 2017.)	183
Biskup Ivica predvodio misno slavlje na početku susreta mladih »Karmelijade« (Krk, 6. listopada 2017.)	184
Na biskupijskom hodočašću na Trsat otvorena Godina duhovnih zvanja u Krčkoj biskupiji (8. listopada 2017.)	185
Jesenski plenarni svećenički sastanak (Krk, 8. studenog 2017.)	187
Održana 15. Obiteljska škola Riječke metropolije (Malinska, 10.–12. studenog 2017.).	189
Obilježeno 25. godina djelovanja Pokreta za život (Malinska, 18. studenog 2017.)	190
Zaređen vlč. Josip Karabaić, novi đakon Krčke biskupije (Punat, 30. studenog 2017.) ...	192
U Zagrebu postavljena spomen-ploča slugi Božjem Antunu Mahniću (3. prosinca 2017.)	193
Susret mons. Ivica Petanjak s ravnateljima odgojno – obrazovnih institucija na području Krčke biskupije (Krk, 13. prosinca 2017.)	196
SADRŽAJ 2017.	197

EMANUEL — BOG S NAMA!

Draga braćo i sestre, dragi vjernici Krčke biskupije!

Što kad bi vas netko zapitao što je za tebe advent? Što je Božić? Što ti kao kršćanin na Božić slaviš i što ti Božić znači? Kako biste mu odgovorili?

Najkraća definicija Božića mogla bi glasiti: *Emanuel! Bog s nama!* Na Božić se spominjemo i svečano slavimo Božji dolazak na svijet i to na način da je Bog postao čovjekom i da se po ljudskoj naravi koju je na sebe kao Bog preuzeo, zauvijek vezao za nas i za povijest svijeta.

Poželjan odgovor kršćanina bio bi: »Posljednjih sam mjesec dana živio u velikoj nadi i stalnoj duhovnoj napetosti misleći kako ću što bolje dočekati Boga koji mi dolazi i koji je toliko žudio susresti se sa mnom da je radi mene i sâm čovjekom postao i tako mi pokazao što ja za njega značim.« Jesam li tako živio posljednjih mjesec dana? Jesam li se uopće pitao što je to advent i što je to Božić? Koji je njihov smisao?

Advent dolazi od latinske riječi *adventus* što znači: nešto što ti dolazi ususret, što ide prema tebi. To je naš hrvatski jezik izrazio riječju *došašće*. Očito je došlo vrijeme da se moramo vratiti na najosnovnije pojmove kršćanstva i inzistirati na njihovom izvornom značenju, inače će za koju godinu ovo najradosnije razdoblje u crkveno-liturgijskoj godini potpuno izgubiti svoj pravi smisao i značenje.

Isus Krist se rodio u krajnjem siromaštvu i time pokazao da je jedini razlog njegova dolaska čovjek. Došao je *radi nas ljudi i radi našeg spasenja*. Njega iznad svega zanima kako smo mi koji se nalazimo oko bora, a naša se pozornost sve više usmjera-

va prema onome što je ispod bora. Božji se pogled zaustavlja na osobama, naš na stvarima.

Strah me je da će se naši „adventi“, koji su se po našoj domovini počeli sve više i sve masovnije obilježavati, biti u potpunosti ispražnjeni pravog sadržaja adventa i njegova značenja, kao i Božića kojemu advent prethodi i služi nadasve kao duhovna priprema.

Isus Krist, kao Druga božanska osoba i kao Sin Božji, jednoć se utjelovio i rodio kao čovjek u konkretnoj ljudskoj povijesti, ali se na otajstveni način ponovno rađa za svaku novu generaciju, kao i za svakoga od nas pojedinačno. Jer život proživljavamo kao u etapama, kao neku vrstu godišnjih doba u kojima se izmjenjuju život i smrt, rađanje i umiranje, cvjetanje i stvaranje plodova, vjera i nevjera, polet i umor, svetost i grešnost, dobre odluke i nakane, a površna i rijetka ostvarenja. Zbog naše ljudske ograničenosti potrebna su nam svakodnevna ili bar periodična ponovna rađanja i obraćenja, jer se neprestano nalazimo između onoga što jesmo sada i onoga što bismo željeli i trebali biti.

Bog je po svome Sinu Isusu Kristu jednoć zauvijek sišao na zemlju. Ostvario se proročki zov o Emanuelu, Bogu koji je s nama. Spasenje je došlo i spasenje nam je darovano i zajamčeno, ali se među nama nalazi na jedan diskretan način. Takav je način Božjeg djelovanja. Bog se nikad ne nameće, nikamo se ne gura nego će zauvijek ostati u diskreciji jedne štale i slame; dovoljno blizu, dovoljno primjetljivo, a nikad nametljivo. Tu je među nama i s nama, ali ono što nadasve želi i očekuje je da bude u nama. Ta njegova prisutnost najvažniji je znak raspoznavanja između onih koji su

Boga u adventu čekali i susreli i onih čiji je advent došao i prošao i mogao je trajati cijelu godinu, a u njemu nigdje ne bi bilo glavnog lika.

Draga braćo i sestre!

Dionici smo prebogatog kršćanskog naslijeđa, a da ne bismo uočili opasnosti koje se veoma vješto uvlače u kršćansko tkivo i iznutra poput tumora razaraju zdrave stanice.

Ako nismo intenzivno živjeli ovo vrijeme došašća i nismo se duhovno pripremili za Kristovo rođenje, a to znači: slušali Riječ Božju, slavili svete sakramente i jedni drugima iskazivali milosrđe, onda će slavlje Božića biti kao da nas je netko pozvao na svoj rođendan i mi smo se odazvali i poklon ponijeli, ali slavljenika nismo našli kod kuće.

No, zapisani smo u Božjem srcu i to nam jamči da naš nenametljivi Bog traži razne načine da bi nam pokazao svoju blizinu i ljubav, te da je unatoč našim lutanjima uvijek s nama. Ovu nam sigurnost daje i ovogodišnji Kristov dolazak. Sigurno je već među nama, želi nas susresti i želi nam svega sebe darovati. Dočekajmo ga radosno i uvedimo ga u svoj dom jer on je Emanuel – Bog s nama! Radost Božjeg pohoda neka ispuni srce i duh svakog kršćanina, a godina koja je pred nama neka vam bude blagoslovljena i mirom ispunjena!

Sretan vam Božić i Nova godina!

Vaš biskup Ivica

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA 51. SVJETSKI DAN MIRA

— 1. SIJEČNJA 2018. —

Migranti i izbjeglice – muškarci i žene u potrazi za mirom

1. Želja za mirom

Mir svim ljudima i svim narodima na zemlji! Mir, koji su anđeli navijestili pastirima u božićnoj noći,[1] je duboka težnja svakog pojedinca i svih naroda, a osobito onih koji najviše trpe zbog njegove odsutnosti. Od ovih potonjih, koje stalno nosim u svojim mislima i molitvama, ponovno bih spomenuo više od 250 milijuna migranata diljem svijeta, od čega 22,5 milijuna čine izbjeglice. Papa Benedikt XVI., moj dragi predšasnik, govorio je o njima kao »muškarcima i ženama, djeci, mladima i starijim osobama koji traže mjesto na kojem će se skrasiti i živjeti u miru«. [2] Da bi pronašli taj mir, mnogi su od njih spremni izložiti opasnosti vlastiti život na putovanju koje je često dugotrajno i opasno, podnositi teškoće i patnje i suočavati se s ogradama i zidovima izgrađenim kako bi ih se držalo daleko od njihova cilja.

Milosrdna duha zagrlimo sve one koji bježe od rata i gladi ili su zbog diskriminacije, progonstva, siromaštva i srozavanja okoliša prisiljeni napustiti svoja ognjišta.

Svjesni smo da nije dovoljno otvoriti svoja srca za druge koji pate. Mnogo će se toga još trebati učiniti prije nego što naša braća i sestre uzmognu ponovno mirno živjeti u sigurnom domu. Prihvatanje drugih traži konkretno zalaganje, mrežu pomoći i dobročinstva, budnu i suosjećajnu pažnju, odgovorno upravljanje novim i složenim situacijama koje se katkad pridodaju brojnim drugim već postojećim

problemima, kao i resursima koji su uvijek ograničeni. Provođenjem u djelo kreposti razboritosti, čelnici vladâ trebali bi poduzeti praktične korake kako bi ih primili, promicali, zaštitili i integrirali, »i koliko to dopušta nepatvoreno dobro njihove zajednice, i[šli] na ruku onima koji bi se možda htjeli uključiti u novu zajednicu«. [3] Oni imaju jasnu odgovornost prema vlastitim zajednicama, legitimna prava i skladan razvoj kojih moraju osigurati, da ne bi postali poput ludog graditelja koji je pogrešno izračunao i nije uspio dovršiti kulu koju je počeo graditi. [4]

2. Zašto tako mnogo izbjeglica i migranata?

Uoči Velikog jubileja kojim se obilježavalo dvije tisuće godina od anđeoskog proglašenja mira u Betlehemu, sveti Ivan Pavao II. ubrojio je sve veći broj izbjeglica među posljedice »beskrajnog i užasnog slijeda ratova, sukobâ, genocidâ i etničkih čišćenja«. [5] koji su obilježili dvadeseto stoljeće. U ovom novom stoljeću nije se dogodio pravi preokret: oružani sukobi i drugi oblici organiziranog nasilja i dalje uzrokuju seljenje ljudi unutar nacionalnih granica i šire.

No, ljudi migriraju također iz drugih razloga, u prvom redu zato što »svim srcem žude za boljim životom i nerijetko pokušavaju ostaviti iza sebe 'očaj' jedne bezizgledne budućnosti«. [6] Kreću na put jer se žele pridružiti svojim obiteljima ili zato što traže priliku za zaposlenje ili obrazovanje: oni koji ne mogu uživati ta prava ne žive u

miru. K tome, kao što sam primijetio u enciklici *Laudato si'*, došlo je do »tragičnog porasta broja migranata koji pokušavaju pobjeći od sve veće bijede uzrokovane uništavanjem okoliša«. [7]

Većina ljudi koji žele migrirati prolazi redovne procedure. Neki se, međutim, odlučuju na druge putove, prije svega iz očaja, kada njihove zemlje ne nude nikakvu sigurnost ni priliku, a svi pravni putovi su nedostupni, onemogućeni ili prespori.

U mnogim određištima zemljama uzela je velikog maha retorika u kojoj se ističu opasnosti po nacionalnu sigurnost ili visoki troškovi primanja novih pridošlica, iskazujući time prijezir prema ljudskom dostojanstvu koje se mora priznati svima kao Božjim sinovima i kćerima. Svi koji, možda i zbog političkih razloga, namjesto da grade mir raspiruju strah od migranata, siju nasilje, rasnu diskriminaciju i ksenofobiju, što izaziva veliku zabrinutost kod svih onih kojima je na srcu sigurnost svakog čovjeka. [8]

Svi pokazatelji kojima raspolaže međunarodna zajednica ukazuju na to da će globalne migracije nastaviti označavati našu budućnost. Neki to smatraju prijetnjom. Ja vas, naprotiv, pozivam da na to gledate s povjerenjem, kao na priliku za izgrađivanje budućnosti mira.

3. Gledati kontemplativnim pogledom

Mudrost vjere hrani taj kontemplativni pogled, koji je kadar prepoznati da smo svi »dio iste obitelji, doseljenici i mjesno pučanstvo koje ih prima, i svi imaju jednako pravo koristiti prirodna dobra, koja su namijenjena svima, kao što to uči socijalni nauk Crkve«. [9] Ove riječi ponovno pred nas stavljaju biblijsku sliku novog Jeruzalema. U knjizi proroka Izaije (pog. 60) i Otkrivenju (pog. 21) opisan je kao grad s uvijek otvorenim vratima, kako bi u njega mogli ući ljudi iz svakog naroda, koji mu se dive i ispunjavaju ga bogatstvom.

Mir je vrhovni vladar koji ga vodi a pravda načelo koje upravlja suživotom u njemu.

Trebamo ovim kontemplativnim pogledom promatrati također grad u kojem živimo, »odnosno pogledom ispunjenim vjerom koji otkriva onoga Boga koji stanuje u njegovim kućama, na njegovim ulicama, na njegovim trgovima [...] promičući solidarnost, bratstvo, želju za dobrom, istinu, pravdu« [10] – drugim riječima, ostvarujući obećani mir.

Kada upravimo taj pogled na migrante i izbjeglice, otkrivamo da ne dolaze praznih ruku. Oni donose svoju hrabrost, vještine, energiju i težnje, kao i blaga vlastite kulture; i na taj način obogaćuju živote naroda koji ih primaju. Vidimo jednako tako kreativnost, ustrajnost i duh žrtve bezbrojnih pojedinaca, obitelji i zajednica širom svijeta koji otvaraju svoja vrata i srca migrantima i izbjeglicama, čak i tamo gdje se ne obiluje dobrima.

Tim se kontemplativnim pogledom trebaju također voditi u svom razlučivanju oni koji su odgovorni za javno dobro, tako da nastave poticati politike prihvaćanja »koliko to dopušta nepatvoreno dobro njihove zajednice« [11], imajući u vidu potrebe svih članova ljudske obitelji i dobrobit svakog pojedinog od njih.

Oni koji se nadahnjuju tim pogledom moći će prepoznati sjeme mira koje već klija i pobrinuti se za njegov rast. Naši će se gradovi, često podijeljeni i polarizirani sukobima oko prisutnosti migranata i izbjeglica, tako pretvoriti u gradilišta mira.

4. Četiri miljokaza za djelovanje

Pružiti tražiteljima azila, izbjeglicama, migrantima i žrtvama trgovine ljudima priliku da pronađu mir koji traže zahtijeva strategiju koja objedinjuje u sebi četiri djelovanja: primiti, zaštititi, promicati i integrirati. [12]

»Primiti« doziva u svijest potrebu širenja pravnih putova za ulazak i da se

više migrante i izbjeglice ne tjera prema zemljama gdje ih očekuju progoni i nasilje. To također traži da se naša briga o nacionalnoj sigurnosti dovede u ravnotežu sa zaštitom temeljnih ljudskih prava. Sveto pismo nas podsjeća: »Gostoljublja ne zaboravljajte: njime neki, i ne znajući, ugostiše anđele!«.[13]

»Zaštititi« se tiče naše dužnosti da prepoznamo i branimo nepovredivo dostojanstvo onih koji bježe od stvarnih opasnosti u potrazi za azilom i sigurnošću, te da spriječimo njihovo izrabljivanje. Tu posebno mislim na žene i djecu koji se nalaze u situacijama u kojima su više izloženi opasnostima i zlouporabama koje mogu čak ići dotle da ih se pretvori u roblje. Bog ne diskriminira: »Jahve štiti tuđince, sirote i udovice podupire«.[14]

»Promicati« podrazumijeva podupiranje cjelovitog ljudskog razvoja migranata i izbjeglica. Među mnogim sredstvima koja mogu pomoći u toj zadaći, naglasio bih važnost da se djeci i mladima osigura pristup svim razinama obrazovanja. Tako će ne samo odnjegovati i ostvariti svoje potencijala, već će ujedno biti bolje osposobljeni za susret s drugima i jačati duh dijaloga, a ne zatvaranja ili sukoba. Biblija uči da Bog »ljubi pridošlicu, daje mu hranu i odjeću«. Stoga poziva: »Ljubite i vi pridošlicu, jer ste i sami bili pridošlice u zemlji egipatskoj«.[15]

»Integrirati«, na kraju, znači omogućiti izbjeglicama i migrantima potpuno sudjelovanje u životu društva u koje su primljeni, kao dio procesa uzajamnog obogaćivanja i plodne suradnje u službi cjelovitog ljudskog razvoja lokalnih zajednica. Sveti Pavao to izražava u ovim riječima: »više niste tuđinci ni pridošlice, nego sugrađani ste svetih i ukućani Božji«.[16].

5. Prijedlog za dva međunarodna sporazuma

Od srca se nadam da će taj duh nadahnjivati proces koji će tijekom 2018.

godine voditi do definiranja i odobravanja dvaju svjetskih sporazuma od strane Ujedinjenih naroda, od kojih se jedan odnosi na sigurnu, uređenu i redovnu migraciju, a drugi na izbjeglice. Kao zajednički sporazumi na globalnoj razini, ovi sporazumi će predstavljati referentni okvir za političke prijedloge i praktične mjere. Zato je važno da budu nadahnuti suosjećanjem, dalekovidnošću i hrabrošću, kako bi se iskoristilo svaku priliku za unaprjeđenje procesa izgrađivanja mira. Jedino tako nužni realizam koji se traži od međunarodne politike neće podleći cinizmu i globalizaciji ravnodušnosti.

Dijalog i koordinacija su nužnost i jasna dužnost međunarodne zajednice. Izvan granica pojedine zemlje, i manje bogate zemlje mogu primiti – ili bolje prihvatiti – veći broj izbjeglica, ako im međunarodna suradnja osigura potrebna sredstva.

Odjel za migrante i izbjeglice Dikasterija za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja objavio je dvadeset točaka djelovanja[17] kao konkretne pravce za provođenje u djelo ovih četiriju glagola u državnim politikama kao i u vladanju i postupanju kršćanskih zajednica. Tim i drugim doprinosima želi se izraziti zanimanje Katoličke Crkve za proces koji će dovesti do usvajanja dva UN-ova svjetska sporazuma (Global Compact). To zanimanje je pokazatelj općenitije pastoralne skrbi koja ima svoje korijene u samim počecima Crkve a nastavila se u njezinim mnogim djelovanjima sve do naših dana.

6. Za naš zajednički dom

Neka nam za nadahnuće posluže riječi sv. Ivana Pavla II. »Ako je 'san' o svijetu u kojem vlada mir zajednički mnogima, ako se prepozna vrijednost doprinosa izbjeglica i migranata, tada čovječanstvo može sve više postajati obitelj sviju a naša zemlja pravi 'zajednički dom'.«[18] Mnogi su tijekom povijesti vjerovali u ovaj »san«, a

njihova postignuća svjedoče o tome da to nije puka utopija.

Među njih se ubraja i sv. Franciska Ksaver Cabrini, čija se stota obljetnica smrti obilježava ove godine. Ovog trinaestog dana mjeseca studenog mnoge crkvene zajednice slave njezin spomendan. Ta izvanredna žena, koja je svoj život posvetila služenju migrantima i postala kasnije njihovom nebeskom zaštitnicom, naučila nas je kako možemo primiti, zaštititi,

promicati i integrirati tu našu braću i sestre. Neka Gospodin, po njezinu zagovoru, udijeli svima nama da iskusimo kako se »plod pravednosti u miru sije onima koji tvore mir«. [19]

*Iz Vatikana, 13. studenog 2017.
Spomen sv. Franciske Ksaver Cabrini,
zaštitnice migranata*

Franjo

[1] Lk 2, 14.

[2] *Angelus*, 15. siječnja 2012.

[3] Ivan XXIII., Enc. *Pacem in terris*, 106.

[4] Usp. Lk 14, 28-30

[5] *Poruka za Svjetski dan mira 2000.*, 3.

[6] Benedikt XVI., *Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2013.*

[7] Br. 25.

[8] Usp. *Obraćanje nacionalnim ravnateljima pastoralna za migrante, sudionicima Susreta održanog u organizaciji Vijeća Europskih biskupskih konferencija (CCEE)*, 22. rujna 2017.

[9] Benedikt XVI., *Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2011.*

[10] Apost. pob. *Evangelii gaudium*, 71.

[11] Ivan XXIII., Enc. *Pacem in terris*, 106.

[12] *Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2018.*, 15. kolovoza 2017.

[13] *Heb* 13, 2.

[14] *Ps* 146, 9.

[15] *Pnz* 10, 18-19.

[16] *Ef* 2, 19.

[17] *Dvadeset točaka pastoralnog djelovanja i Dvadeset točaka djelovanja prema Svjetskim sporazumima (2017)*; vidi također Dokument UN-a A/72/528.

[18] *Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2004.*, 6.

PORUKA PAPE FRANJE ZA 55. SVJETSKI DAN MOLITVE ZA DUHOVNA ZVANJA

— 22. TRAVNJA 2018. —

Draga braćo i sestre,

u listopadu iduće godine održat će se 15. Opća redovita skupština Biskupske sinode koja će biti posvećena mladima, osobito odnosu između mladih, vjere i zvanja. Bit će to prilika da dublje razmišljamo o tome kako je, u središtu našega života, poziv na radost koji nam Bog upućuje i kako je to »Božji plan za muškarce i žene svakog doba« (Biskupska sinoda, XV. Opća redo-

vita skupština, Mladi, vjera i razlučivanje zvanja, Uvod).

Ta blagovijest iznova snažno odjekuje na pedeset i peti Svjetski dan molitve za duhovna zvanja. Nismo plod slučajnosti i ljudski život nije niz nepovezanih događaja; naprotiv, naš život i prisutnost na ovom svijetu plod su Božjeg poziva!

I u ovim našim nemirnim vremenima, otajstvo utjelovljenja podsjeća nas da nam Bog neprestano dolazi ususret. On je Bog s

nama, koji kroči često prašnjavim putovima našega života. On poznaje našu tjeskobnu čežnju za ljubavlju i srećom i poziva nas na radost. U različitosti i specifičnosti svakog, osobnog i crkvenog, poziva, postoji potreba slušanja, razlučivanja i življenja ove Riječi koja nas poziva odozgor i, dok nam omogućava oploditi naše talente, čini nas ujedno oruđima spasenja u svijetu i upravlja naše korake prema punini sreće.

Ta tri aspekta – slušanje, razlučivanje i život – bila su prisutna i na početku samog Isusova poslanja, koji je, nakon danâ molitve i borbe u pustinji posjetio svoju sinagogu u Nazaretu i ondje slušao Božju riječ, raspoznao sadržaj misije koju mu je povjerio Otac i proglasio da je došao to ostvariti »danas« (usp. Lk 4, 16-21).

Slušati

Gospodinov poziv – treba to odmah reći – nije tako jasan kao neka od onih stvari koje možemo čuti, vidjeti ili dotaknuti u našem svakodnevnom iskustvu. Bog dolazi tiho i diskretno, ne nameće se našoj slobodi. Tako se može dogoditi da ga uguše mnoge brige i podražaji koji nam ispunjavaju um i srce.

Moramo, stoga, biti ljudi duha pripravna na duboko slušanje njegove Riječi i života, posvetiti pažnju također pojedinostima našega svakodnevnog života, naučiti tumačiti događaje očima vjere i ostati otvoreni iznenađenjima Duha.

Nećemo moći otkriti poseban i osobni poziv koji nam je Bog namijenio u svojoj namisli, ako ostanemo zatvoreni u sebe same, u svoje navike i apatiju onih koji uzalud protrate svoj život u uskom krugu vlastitog 'ja', gubeći priliku da sanjaju velike stvari i da postanu protagonisti one jedinstvene i originalne povijesti koju Bog želi ispisati s nama.

Isus je također bio pozvan i poslan. Zato je imao potrebu sabrati se u tišini, slušao je i čitao Božju riječ u sinagogi i, svjetlošću i snagom Duha Svetoga, otkrio je njezino

puno značenje, koje se odnosi na samu njegovu osobu i povijest izraelskog naroda.

Danas to slušanje postaje sve teže u društvu punom buke, preplavljenom obiljem podražaja i informacija koji nas svakodnevno obasipaju sa svih strana. Vanjska buka koja ponekad prevladava u našim gradovima i četvrtima često je praćena našom unutarnjom rastresenošću i zbunjenošću koji nam ne dopuštaju da se zaustavimo i uživamo u ljepoti kontemplacije, da u miru razmišljamo o svemu onome što nam se događa u životu i, uzdajući se u brižni Božji plan ljubavi prema nama, izvršimo plodonosno razlučivanje.

No, kao što znamo, Božje kraljevstvo dolazi tiho i nenametljivo (usp. Lk 17, 21). Moguće nam je uočiti njegove klice tek kada, poput proroka Ilije, znamo ući u dubine svoje duše i dopustimo joj da se otvori nezamjetljivom šapatu laganog i blagog Božjeg lahora (usp. 1 Kr 19, 11-13).

Razlučivati

Kad Isus, u nazaretskoj sinagogi, čita odlomak iz proroka Izaije, on razaznaje sadržaj misije zbog koje je poslan i predstavlja je onima koji su čekali Mesiju: »Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza! On me posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene, proglasiti godinu milosti Gospodnje« (Lk 4, 18-19).

Jednako tako, svaki od nas može otkriti svoj vlastiti poziv jedino duhovnim razlučivanjem. To je »proces kojim osoba, u dijalogu s Gospodinom i osluškujući glas Duha, donosi temeljne odluke, počevši od opredjeljenja za pojedini životni stalež« (Biskupska sinoda, XV. Opća redovita skupština, Mladi, vjera i razlučivanje zvanja, II, 2).

Tako na poseban način otkrivamo da kršćanski poziv uvijek ima proročku dimenziju. Sveto pismo nam govori da je Bog narodu slao proroke u situacijama ve-

like materijalne neizvjesnosti i duhovne i moralne krize, kako bi u njegovo ime uputili poruku obraćenja, nade i utjehe. Poput vjetra koji uskovitla prašinu, prorok remeti lažni spokoj savjesti onih koji su zaboravili Gospodinovu riječ, promatra događaje u svjetlu Božjeg obećanja i pomaže narodu otkriti znakove svitanja usred tamnih sjena povijesti.

I danas imamo veliku potrebu za razlučivanjem i proroštvom. Moramo se othrvati napastima ideologije i fatalizma i otkriti, u odnosu s Gospodinom, mjestâ, oruđâ i situacije kroz koje nas On poziva. Svaki bi kršćanin trebao znati razviti sposobnost 'nutarnjeg čitanja' života i shvatiti gdje i na što ga Gospodin zove kako bi nastavio njegovo poslanje.

Živjeti

Konačno, Isus naviješta novost sadašnjeg časa, koja će ispuniti zanosom srca mnogih i otvrdnuti srca drugih. Došla je punina vremena i on je Mesija čiji je dolazak najavio Izaija, pomazan zato da oslobodi zatočene, vrati vid slijepima i naviješta milosrdnu ljubav Boga prema svakom stvorenju. Upravo »danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvanja u ušima« (Lk 4, 21), kaže Isus.

Radost evanđelja, koja nas otvara susretu s Bogom i braćom, ne trpi naše sporosti i lijenosti. Neće nam dotaknuti srce ako budemo i dalje pogledavali kroz prozor pod

izgovorom da čekamo pravo vrijeme i ako upravo danas ne preuzmemo na sebe rizik donošenja odluke. Pozvani smo danas! Kršćanska misija je za sadašnji čas! Svaki od nas je pozvan – bilo na laički život u braku, bilo na svećenički život u zaređenoj službi ili pak na život posebnog posvećenja – kako bi, ovdje i sada, postao Gospodinovim svjedokom.

Ovo »danas« koje je proglasio »da spasi našu ljudsku obitelj i da nas učini dionicima svoga poslanja. Gospodin nastavlja pozivati ljude na život s njim i da ga slijede u odnosu posebne blizine, da služe njemu samom. Lijepo je – i velika je to milost – biti potpuno i zauvijek posvećeni Bogu i služanju braći.

Gospodin i dalje poziva da ga slijedimo. Ne smijemo čekati da budemo savršeni kako bismo odgovorili svojim velikodušnim 'da', niti se bojati svojih ograničenja i svojih grijeha. Moramo naprotiv otvoriti svoja srca Gospodinovu glasu. Moramo slušati taj glas, prepoznati naše osobno poslanje u Crkvi i svijetu, i naposljetku živjeti ga u današnjem času koji nam Bog daje.

Neka nas Presveta Marija, mlada djevojka s periferije, koja je slušala, prihvatila i živjela Božju riječ koja je tijelom postala, čuva i trajno prati na našem putu.

*Iz Vatikana, 3. prosinca 2017.,
Prva nedjelja došašća.*

Franjo

PORUKA BISKUPA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

Založiti se za temeljne vrjednote obrazovanja i obitelji

Uvod

Prateći gibanja u hrvatskome društvu i potaknuti raspravama u našoj javnosti o prijedlozima poboljšavanja sustava obrazovanja, o zakonskim odredbama koje se tiču

obitelji, kao i o *Konvenciji Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji*, kolokvijalno zvanom 'Istanbulska konvencija', mi, hrvatski biskupi, osjećamo potrebu svojim razmišljanjem i riječju pridonijeti zauzimanju is-

pravnoga stajališta i donošenju plodonosnih odluka o tim vrlo osjetljivim pitanjima koja dugoročno utječu na važna područja obiteljskoga, odgojnoga, obrazovnoga i općedruštvenoga života u Hrvatskoj. To su, naime, pitanja koja duboko zadiru ne samo u osobne stavove, nego i u svjetonazorske i vrijednosne postavke hrvatskoga društva u cjelini te kao vjernici i građani Republike Hrvatske, u posebnosti svoje službe i odgovornosti, prema njima nismo i ne smijemo biti ravnodušni. Zbog toga smatramo primjerenim uputiti na određena načela, polazišta i vrjednote koje pomažu u promicanju dobrobiti naše domovine, zaštiti dostojanstva ljudske osobe i poštivanju temeljnih prava čovjeka i obitelji.

1. Školsko obrazovanje

Koliko god se isticali pojedini naglasci u obrazovanju, u nastojanju poboljšavanja školskoga obrazovnog sustava ne smije se izostaviti odgajanje za vrjednote. Iskustvo nam, naime, potvrđuje da se niti jedan društveni sustav ne može plodonosno izgrađivati i razvijati ako ne postoji prepoznatljiva vrijednosna podloga. Ona pruža sigurnost u prosuđivanju događaja, novih okolnosti i izazova te jednako tako potiče na kritičko propitivanje raznih ideoloških ponuda kojima suvremenost obiluje, pritom naročito pazeći na ideologije oslonjene na materijalizam, individualizam i etički relativizam. U tome vidu naglašavamo kako su od iznimne važnosti polazišta koja omogućuju djeci i mladima da sazrijevaju na čvrstim temeljima. Svjesni da se u školi svi predmeti trebaju međusobno povezati i da se u svakome školskom predmetu odražava određeni sustav vrjednota, želimo na osobit način naglasiti da je od iznimne važnosti za hrvatsko školstvo, ali i za opće dobro društva, da školsko obrazovanje posveti osobitu pozornost predmetima iz društveno-humanističkoga područja, budući da oni na izravan način pružaju vrijednosni okvir za odgoj u poštivanju drugoga, nesebičnosti i u istinskoj čovječnosti, u onome što se s pra-

vom može zvati 'solidarnim humanizmom'. S tih polazišta jaču snagu i smisao zadobivaju svi ostali predmeti, kako pojedinačno, tako i u međusobnoj povezanosti.

Humanizirati odgoj znači staviti osobu u središte odgoja i obrazovanja potičući razvoj različitih odnosa koji su nužni za izgradnju pojedinca i žive zajednice, osobito u ostvarivanju općega dobra. Imajući u vidu spoznajne mogućnosti djece i učenika u određenoj dobi, te poštujući njihov emocionalni i voljni razvoj, reformiranje obrazovanja ne može se zaustaviti samo na poboljšanju usvajanja nastavnoga gradiva. Ona se mora usmjeriti prema plodovima koji se očituju u sposobnosti mladih ljudi da oblikuju svoje osobne, moralne i društvene stavove i vrijednosti te, uvažavajući njihove talente, usmjeravati ih prema izgradnji općega dobra. Ovime se nipošto ne podcjenjuje učenje i znanje prirodnih znanosti, kao i poznavanje suvremenih tehnologija. Želimo samo naglasiti da je za razvoj stvaralačkoga i kritičkoga razmišljanja od iznimne važnosti upoznati djecu i mlade s ostvarenjima ljudskoga uma i duha, osobito na području filozofije i umjetnosti. Smatramo, stoga, da prenaplašeno isticanje 'informatike i tehnologije kao jezgre kurikuluma' neće puno pomoći u razvoju komunikacijskih vještina, a niti u poticanju neovisnoga stvaralačkog razmišljanja. Dapače, pogodovat će većoj ovisnosti i podložnosti brojnim mogućim manipulacijama. Posljedice toga naročito su vidljive u zastupanju iskrivljene antropologije i pokušaju da ju se nametne pomoću sustava obrazovanja.

Pozivamo stoga sve koji nose odgovornost za hrvatski obrazovni sustav da dužnu pozornost posvete oblikovanju nastavnih uputnika (*kurikula*) za predmete u kojima je najsnažnije zastupljen identitetski značaj, misleći pritom osobito na hrvatski jezik i književnost, na povijest i zemljopis te vjeronauk, jer upravo ovi predmeti izgrađuju nacionalni, kulturalni i vjerski identitet mlade osobe. Nedvojbeno je da ob-

razovna reforma neće polučiti uspjeh, ako djecu ne upoznamo s bogatom hrvatskom kulturalnom baštinom, pazeći na to da brižnost o jeziku nadilazi spoznajnu, pedagošku i metodičku stranu učenja. Ni nastavni uputnik iz povijesti neće polučiti svoje ishode, ako djeci ne pružimo uvid u cjelovitu povijest hrvatskoga naroda, s ciljem ne samo očuvanja hrvatskoga povijesnog i kulturalnog identiteta, nego i čitanja povijesnih događaja kojim se otkriva istina sadašnjosti utirući put odgovornosti prema budućemu. Budući da je povijest svjedok vremena i 'učiteljica života', ona pomaže ljudima razumijevati povijesne događaje, otkrivati istinu i razvijati kritičko mišljenje.

Također je vrijedno naglasiti da su neka istraživanja i studijski članci od prije desetak godina analizirali odgojno-obrazovna polazišta i odrednice katoličkoga vjeronauka u sklopu Hrvatskoga nacionalnog obrazovnog standarda (HNOS) te pokazali da se vjeronauk u školskome sustavu usredotočuje na osobu u zajednici i njezin rast i dozrijevanje u humanosti, pa tako posebice pridonosi moralnomu i duhovnomu odgoju učenika. Konfesionalni vjeronauk, dakle, odgojnomu i obrazovnomu procesu također pruža značajan doprinos, budući da – ističući vlastitosti – razvija dijalog s pripadnicima drugih konfesija i vjerskih zajednica te odgaja za istinske moralne vrijednosti, osobito za duh služenja i življenja Kristove zapovijedi ljubavi, pridonoseći zajedničkomu životu, promicanju mira, društvene pravednosti i solidarnosti. U suodnosu s ostalim nastavnim predmetima potiče duh stvaralaštva i poduzetnosti u svijetu rada.

Svjesni da uspjeh svake obrazovne reforme ovisi o mnogim čimbenicima, želimo ipak istaknuti da ona, na osobit način, ovisi i o uključenosti samih roditelja u školski sustav, jer su upravo oni, prije svih ostalih, najodgovorniji za odgoj i obrazovanje svoje djece. To je, uostalom, u skladu s *Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda* te *Konvencijom o pravima djeteta* (usp. čl. 2.). Pozivamo stoga roditelje,

prve i povlaštene odgojitelje svoje djece, da ostvare svoja prava sudjelovanjem u oblikovanju nastavnih sadržaja, osobito onih koji su povezani s njihovim vjerskim i svjetonazorskim uvjerenjima. Osim toga, svjesni važnosti koju pojedini međupredmetni sadržaji imaju u oblikovanju identiteta mlade osobe, smatramo da je od iznimne važnosti omogućiti provođenje vrijednosno različitih programa, osobito iz zdravstvenog i spolnog te građanskog odgoja. Tako se roditeljima daje mogućnost odabrati onaj program koji je u skladu s njihovim svjetonazorom ili, pak, odlučiti da njihova djeca ne slušaju određene teme ako prosude da ti sadržaji nisu primjereni dobi njihove djece. Osim toga, uspjeh obrazovne reforme ovisi i o izobrazbi samih nastavnika te smatramo da treba sve učiniti kako bi njihov poziv bio dostojno vrjednovan, a rad pravedno nagrađen.

2. Obitelj u zakonskim odredbama

Bračno zajedništvo muškarca i žene prirodno je okruženje za nastanak i rast ljudskoga života te je za svaku državu od iznimne važnosti donošenje zakonskih odredaba i drugih propisa kojima je svrha zaštititi i promicati tu temeljnu stanicu ljudskoga društva. Obitelj je područje primarne socijalizacije, jer je »prvo mjesto gdje se uči odnositi prema drugome, slušati i dijeliti, biti strpljiv i pokazati poštovanje, jedan drugomu pomagati i učiti se suživotu... U obitelji se uči blizini, brizi i poštivanju drugih. Tu se razbija prvi krug pogubne zaokupljenosti samim sobom i spoznajemo da živimo s drugima, s drugima koji su vrijedni naše pažnje, naše ljubaznosti i naše ljubavi« (papa Franjo, *Amoris laetitia* /AL/, 276). Za nas vjernike obitelj, kao intimna zajednica bračnoga života i bračne ljubavi muža i žene, ujedno je slika saveza Boga i čovjeka i nadilazi svoje sociološke temelje i razloge. Obitelj je svetište života, ozračje u kojemu se život rađa, brižno čuva, njeguje i prati u razvoju. Stoga obitelj valja promatrati ponajprije u

otajstvenome odnosu muža i žene, u kojemu Bog daruje dijete. Taj je temelj važno polazište za promišljanje o svakomu čovjeku i o odnosima prema roditeljima.

U tome smislu ne bi se smjelo dogoditi, da se pod krinkom zabrinutosti da nekome ne bi bila nanesena nepravda, otvori prostor za promicanje ideologije koja ima nakanu promijeniti same antropološke temelje poimanja obitelji. Sasvim je jasno da se pravno uređenje učinaka drugih zajednica koje nisu obitelj uređuju i mogu urediti drugim posebnim propisima.

Jasno podupiremo one zakonske odredbe koje imaju za cilj zaštitu dobiti djece i njihova prava na oba roditelja. To je načelni stav koji za hrvatsko društvo dobiva dodatnu težinu u ozračju sadašnjih nepovoljnih demografskih kretanja i zabrinjavajućega pada nataliteta, kao i porasta broja razvoda i rastava. U tome duhu također podupiremo nastojanja da se osmisli i ostvari posredovanje u slučajevima u kojima prijete opasnost razvoda; da se pruži stručna pomoć bračnim drugovima koji imaju zajedničku maloljetnu djecu, kako bi prevladali krizu i ozdravili svoje odnose. Naime, treba učiniti sve što je moguće da dođe do pomirenja i jačanja bračnoga zajedništva, jer se na taj način štiti institucija braka, a istodobno dodatno konkretizira ustavna obveza države da štiti obitelj. Podsjećamo stoga kako je obitelj »prva škola ljudskih vrijednota, gdje se učimo mudro koristiti slobodu« (AL 274). Suočeni i s onim mučnim slučajevima u kojima u braku treba zaustaviti nepravdu, nasilje i zlostavljanje; u kojima je »potrebno slabijega bračnog druga ili malu djecu sačuvati od težih rana, prouzročениh arogancijom i nasiljem, ponižavanjem i izrabljivanjem, zastranjivanjem i ravnodušnošću« (AL 241), ističemo da je potrebno na prvo mjesto staviti dobrobit djece, a ne ih držati kao taoce. Podupiremo stoga i nastojanja da se, kao opće pravilo, uvede zajedničko ostvarivanje roditeljske skrbi za roditelje koji ne žive zajedno, kako bi se ojačala naravna veza djeteta s oba ro-

ditelja.

3. 'Istanbulska konvencija'

Bilo koji oblik nasilja nad ljudima, usmjeren protiv žena, djece ili muškaraca, kršćanima je neprihvatljiv i suprotan je Kristovu učenju i crkvenomu nauku. Osim toga, obiteljsko nasilje nije samo privatna stvar, nego i veliki društveni problem, zlo o kojemu moramo javno govoriti i učiniti sve da bi ono bilo iskorijenjeno. Na osobit se način svi trebamo založiti za suzbijanje diskriminiranja žena, za uređivanje zakonskih propisa i za učinkovito djelovanje mjerodavnih tijela da nasilje bude spriječeno, a ako se ono dogodi, da se žrtvama osigura pomoć i zaštita. S toga stajališta treba pozdraviti namjere, prijedloge i dokumente koji očituju obvezu države da štiti od nasilja i da zaštiti žrtve.

U *Konvenciji Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji*, nalaze se takvi i drugi naglasci koje treba promicati, uočavajući da se problemu obiteljskoga nasilja u tome dokumentu ne pristupa samo s gledišta kaznenoga prava i progona, nego i s gledišta preventivnoga postupanja. Vidljivo je da postoje i opravdane odredbe koje obvezuju države potpisnice da osiguraju uvjete i sredstva za edukaciju odgovarajućih služba te one koje nalažu osnivanje većega broja skloništa za žrtve, kao i pokretanje promidžbe protiv nasilja u obitelji.

Ipak, dužnost nam je upozoriti i na to da, zbog težine i višeslojnosti problema – jer su žrtve obiteljskoga nasilja najčešće žene i djeca – pitanje zaštite posebno ranjivih skupina ne smije biti podložno nikakvim ideologijama. U tome smislu, izražavamo zabrinutost što se u tako važnome međunarodnom dokumentu (u čl. 3.) pojavljuju neprihvatljive definicije, prema kojima bi trebalo poimati 'obitelj', 'rod' i 'rodno nasilje'. Očito je da u Konvenciji navedena definicija 'roda' odudara od uvriježenoga shvaćanja da je rod identičan spolu i može biti muški ili ženski. Biti žena ili biti muš-

karac način je postojanja, a ne tek puki »atribut« ljudskoga bića. U svojoj poruci *Muško i žensko stvori ih!* (2014.) jasno smo naglasili da kršćanska antropologija u muškarcu i ženi prepoznaje njihovu različitost, ali i međuupućenost, nadopunjavanje koje je neodvojivo od njihove naravi. Spol i rod usko su i neodvojivo povezani, iznutra međuovisni, moglo bi se reći – dva su lica jedne te iste »ljudske« stvarnosti. Muško i žensko, kako ih je Bog zamislio i stvorio, dva su jednakovrijedna spola, zbog toga i jednakopravna roda, a različitost muškarca i žene nije zaprjeka, već poseban put ostvarenja bračnoga i obiteljskoga zajedništva.

Nasuprot takvom, duboko utemeljenom shvaćanju, u Konvenciji se ističe da rod »označava društveno oblikovane uloge, ponašanja, aktivnosti i osobine koje određeno društvo smatra prikladnima za žene i muškarce« (čl. 3 c). Tim određenjem roda Konvencija čini određeni odmak od tradicionalnoga poimanja rodnih uloga koje se u određenoj kulturi oblikuju na temelju spola. To još više dolazi do izražaja, kada se naglašavaju mjere za zaštitu prava žrtava, »bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi kao što su: spol, rod, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, pripadnost nacionalnim manjinama, imovinsko stanje, rođenje, seksualna orijentacija, rodni identitet, dob, zdravstveno stanje, invaliditet, bračno stanje, migrantski, izbjeglički ili drugi status« (čl. 4. st. 3.). Očito je da se u Konvenciji, osobito navodeći pojam 'rodni identitet', razlikuje (i razdvaja) spol od roda te se 'rod' poima kao društveni konstrukt, vrlo promjenjiv i načelno neovisan od biološke stvarnosti spola. Osim toga, mišljenja smo da je potpuno pogriješno uzroke nasilja u nekome društvu svesti samo na tzv. rodnu uvjetovanost. To je vrlo pojednostavljeno gledanje koje zanemaruje niz drugih uzroka.

Naša zabrinutost tim je veća što Konvencija, nakon ratifikacije, postaje dijelom pravnoga poretka na području njezine primjene te ostaje nejasno koji bi bio doseg

tih definicija. Osobito ostaje nejasno tko će tumačiti pojmove 'rodni identitet', i 'nестereotipne rodne uloge', kao i obvezu država potpisnica da, kada je to primjereno, poduzmu potrebne korake »kako bi nastavne materijale o pitanjima kao što su: ravnopravnost žena i muškaraca, nestereotipne rodne uloge, uzajamno poštovanje, nenasilno rješavanje sukoba u osobnim odnosima, rodno utemeljeno nasilje nad ženama i pravo na osobni integritet, prilagođeno razvojnim sposobnostima učenika, uključile u redovni nastavni plan i program i na svim razinama obrazovanja« (čl. 14.). Smatramo da se na taj način oduzima pravo roditeljima na odgoj djece u skladu s vlastitim kršćanskim uvjerenjima, a vjerskim zajednicama pravo da poučavaju u skladu sa svojim učenjem. Konvencija tako dovodi u pitanje pravo na vjersku slobodu, koja je jedno od temeljnih ljudskih prava u svakome demokratskom društvu.

Želimo istaknuti i vrlo problematičan tekst Konvencije koji predviđa da će države potpisnice »poduzeti potrebne mjere kako bi osigurale da pravila povjerljivosti koja su unutarnjim pravom nametnuta određenim stručnim osobama ne predstavljaju prepreku za mogućnost prijavljivanja, pod odgovarajućim uvjetima, nadležnim organizacijama ili tijelima ako imaju opravdanoga razloga vjerovati da je počinjeno teško djelo nasilja obuhvaćeno područjem primjene ove Konvencije i da se mogu očekivati daljnja teška djela nasilja« (čl. 28.). Mišljenja smo da, unatoč svim poteškoćama, zaštita žrtve ne smije zahtijevati izravnu povrjedu profesionalne tajne, jer to otvara širok prostor nepovjerenju prema osobama koje rade sa žrtvama obiteljskoga nasilja, a osobito prema obiteljskim savjetnicima i terapeutima te vjerskim službenicima.

Za katoličke svećenike to je dodatno neprihvatljivo, jer Konvencija na taj način izravno zadire u područje ispovjedne tajne i krši temeljna prava vjerske slobode, osobito zajamčena međunarodnim Ugovorom

između Republike Hrvatske i Svete Stolice. Slobodni smo podsjetiti da odredbe Konvencije o profesionalnoj tajni, a time i ispovjednoj, ne mogu dovesti u pitanje odredbe međunarodnoga prava i drugih propisa kojima se jamči nepovrjedivost ispovjedne tajne, odnosno prema kojima su ispovjednici izuzeti od obveze da moraju prijaviti kaznena djela koja se progone po službenoj dužnosti, ako su za njih doznali tijekom obnašanja svoje službe. To, uostalom, priznaje i sama Konvencija, kada na drugome mjestu ističe da ona »ne utječe na obveze koje proizlaze iz drugih međunarodnih instrumenata« (čl. 71.) te tako protuslovi samoj sebi i dodatno otkriva svoju nedorečenost.

Ne možemo se stoga oteti dojmu da se potihom, nedovoljno pojašnjenim pojmovima, na mala vrata uvodi rodna ideologija u naše društvo. Konvencija, naime, na prikriiven način, uvodi novo poimanje ljudske spolnosti koje zadire u sam ustroj osobe. Prema onome što zastupa rodna ideologija, muški i ženski rod više nije utemeljen na biološkom spolu, nego se razvija unutar određenoga društvenog konteksta te kao takav podliježe različitim socijalnim i drugim utjecajima te dva roda, muški i ženski, nisu više čovjeku prirodno urođeni, već su mu na neki način nametnuti. U tom smislu, ne zanemarujući činjenicu »da na oblikovanje našeg bića, bilo muškog bilo ženskog, nemaju utjecaj samo biološki ili genetski čimbenici, nego također mnogi elementi vezani uz temperament, obiteljsku povijest, kulturu, proživljena iskustva, stečeno obrazovanje« (AL 286) kao i druge okolnosti koje iziskuju napor prilagodbe, želimo još jedanput naglasiti »da ne možemo odvajati ono što je muško i ono što je žensko iz Božjeg djela stvaranja, koje prethodi svim na-

šim odlukama i iskustvima i gdje postoje biološki elementi koje je nemoguće ignorirati« (AL 286). S druge strane, svjesni smo i da se previše krut pristup zdravoj »razmjereni« poslova može pretvoriti u pretjerano naglašavanje muškosti i ženskosti koje onemogućava ravnopravnost spolova, a djecu i mlade ne odgaja za istinsku uzajamnost koja je utkana u stvarne okolnosti bračnog života (usp. AL 286).

Pozivamo stoga da se o ratifikaciji te Konvencije otvori javna rasprava u hrvatskome društvu te da se u otvorenome razgovoru razmotre sve nedoumice koje ona ostavlja, kako bi se izbjegle dugoročne štetne posljedice, osobito u zakonodavnome i obrazovnome sustavu te time i posljedice za cjelokupno hrvatsko društvo. Uostalom, nositelji javnih vlasti, i bez ratifikacije Istanbulske konvencije u Hrvatskome saboru, pozvani su u nacionalno zakonodavstvo ugraditi najviše standarde zaštite od obiteljskoga nasilja i nasilja prema ženama i djeci te osigurati učinkovitu prevenciju promičući jednakost ljudskoga dostojanstva žena i muškaraca.

Nadamo se da će se ova naša razmišljanja primiti u duhu dobronamjernosti kojim su pisana te potaknuti sve ljude otvorene istini, kojima je stalo do naše domovine, na kritičko preispitivanje prijedloga o poboljšavanju sustava obrazovanja, o zakonskim odredbama koje se tiču obitelji kao i o *Konvenciji Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji*. Moleći snagu Duha Svetoga onima koji o tim važnim pitanjima odlučuju, na sve zazivamo Božji blagoslov.

*U Zagrebu, 30. studenoga 2017.
na blagdan sv. Andrije, apostola*

Hrvatski biskupi

**PORUKA MONS. IVICE PETANJKA, POMORCIMA I RIBARIMA
O BLAGDANU SV. NIKOLE 2017.**

— 6. PROSINCA 2017. —

Draga braćo i sestre!

Uskoro ćemo morati premišljati naše blagdane i spomendane, jer im je suvremeni svijet, koji se prometnuo u to da sve promatra kroz profit, oduzeo njihovo izvorno značenje.

Nekoć su ljudi sebi birali nebeske zaštitnike zato što su bili svijesni da postoje stanja i događaji koji ih nadilaze i koji su izvan njihove kontrole, te im samo Nebo može pomoći, jer su u doseg Neba, tj. Boga Oca stvoritelja i onih koji su na posebni način s njim povezani, a to su sveci.

Tako je i sveti Nikola biskup postao zaštitnik pomoraca i ribara, ne zato što se sam nametnuo, nego zato što su pomorci prepoznali u njemu Božjeg čovjeka koji im može biti pomoćnik i zagovornik dok plove neizmjernim morskim prostranstvima na kojima i najveća ljudska građevina izgleda kao igla u sijenu ili zrno u pijesku.

Želja mi je stoga, dragi pomorci, da svog nebeskog zaštitnika svetog Nikolu prepoznate u njegovom izvornom svjetlu. On je smirio morskiju oluju ne zato što je posjedovao nadnaravne moći nego zato što je nastojao svoj život oblikovati u svjetlu Kristova evanđelja, a onda se Bog njime poslužio kako bi se po njemu pred svijetom proslavio.

Međutim, svijet u kojem živimo, čini se, ne oduševljava se ovakvim Božjim očitovanjima, čudima po djelovanju svetica. Mnogima to djeluju kao tek lijepe priče, pa i ne znaju kako bi sa svecima komunicirali i računali na njihovo suputništvo. Svijet je dovoljan sam sebi. No, pritom zaboravlja da, koliko god napredan bio, život se gradi u odnosima.

Suvremena elektroničko-tehnička dostignuća izvukla su vas iz svojevrstne izola-

cije koja je nekoć pratila vaše kolege i prijatelje, ali ste i vi i vaši najbliži ostali prikraćeni za fizičku blizinu koja je toliko neophodna nama koji smo bića u odnosima, a taj naizgled mali nedostatak za mnoge ima teške posljedice međusobnog otuđivanja, udaljavanja i rastanaka.

Nikada nemojte dopustiti da vas pučina odijeli od onih koji vas čekaju i prate svojim molitvama i čežnjom. To otajstvo vaše i njihove samoće i čežnje teško mogu razumijeti ljudi koji ne dijele vaš kruh sa sedam kora. Znam koliko je ljubavi, strpljivosti, vjernosti i pouzdanja u Boga potrebno u dugim danima i noćima samoće i odvojenosti, prepuštenosti moćnim silama prirode. I veliki je izazov sačuvati unutarnji mir i ravnotežu duha. Usudujem se reći da se u tim okolnostima proživljava svojevrstno mučeništvo strpljivosti i velika predanost Providnosti.

Dragi pomorci, niste sami. Vaš duhovni suputnik je sv. Nikola. Najveći dar koji vam on u ime Božje može pružiti je dar međusobnog razumijevanja i ljubavi kako biste, izgrađujući se u velikoj kreposti koja se zove strpljenje i poniznost, neprestano iznova pronalazili put do srca onih koji vas vole i s kojima dijelite najvažnije dane života.

Molite se svom nebeskom zaštitniku i utječite se u njegov zagovor kako biste snagom vjere mogli izaći kao pobjednici iz svake oluje života.

U Krku, 1. prosinca 2017.

+ *Ivica Petanjak, biskup krčki
Predsjednik Odbora HBK
za pastoral pomoraca*

➤ IZVJEŠTAJI

SJEDNICA VIJEĆA HBK ZA ŽIVOT I OBITELJ S POVJERENICIMA

— ZAGREB, 12. RUJNA 2017. —

Zajednička sjednica članova Vijeća HBK za život i obitelj s nad/biskupijskim povjerenicima za pastoral braka i obitelji održana je u utorak 12. rujna 2017. godine u zgradi Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu. Sjednici je predsjedao dubrovački biskup mons. Mate Uzinić, predsjednik toga Vijeća.

Nazočni su upoznati s izvršenjem ključaka prethodne sjednice, s nekim aktualnostima kao i s najavama budućih događanja. Između ostalog, bilo je govora o organizaciji odlaska na Svjetski susret obitelji koji će se od 21. – 26. kolovoza 2018. godine održati u Dublinu u Irskoj.

Povjerenik Splitsko-makarske nadbiskupije, izvijestio je o tijeku priprema za Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji koji će se održati u Solinu 15. i 16. rujna 2018. godine. Na tome tragu, sudionicima je predstavljen i podijeljen katehetski materijal *Izazov majčinstva* koji je za pastoralnu godinu 2017./2018. priredila radna skupina Vijeća.

Nadalje, sudionici sjednice su upoznati s odvijanjem *Projekta unapređenja priprave za brak* budući da je u jutarnjim satima održan i prvi sastanak radne skupine u širem sastavu. On je, osim za izmjenu mišljenja članova i članica radne skupine, služio za preciziranje ciljeva i polazišta te utvrđivanje načina i dinamike rada.

Središnji dio sjednice bio je posvećen promišljanju o ulozi i mogućnostima Crkve, a ponajprije djelatnika u pastoralu braka i obitelji, u prevenciji nasilja u obiteljima. Predstavnici crkvenih bračnih i obiteljskih savjetovališta iznijeli su neke konkretne podatke i pokazatelje, kao i iskustva rada i primjere dobre prakse. Slijedom toga ras-

pravljalo se o tome kako bi se preventivnim djelovanjem obitelji mogle osnaživati, izgrađivati i učvršćivati, umjesto da se nasilje u obitelji uzima kao poluga za razaranje obitelji. Primijećeno je da Crkva u srži svoga učenja sadrži poruku nenasilja. Tu poruku valja još intenzivnije priopćivati i buditi svijest o njoj među vjernicima i među svim ljudima dobre volje. Zaključeno je da je problem nasilja općenito, uključujući ono u obitelji, nešto oko čega se trebaju angažirati svi društveni čimbenici, pa tako i Crkva. Pri tome, valja biti osobito pozoran da se uz opravdana nastojanja u pronalaženju najboljih rješenja za tu društvenu problematiku, ona ne iskoristi za neke druge ciljeve poput implementacije rodne ideologije u zakonodavne sustave, o čemu su hrvatski biskupi već progovorili u svojoj poruci »*Muško i žensko stvori ih!*« iz 2014. godine.

U tome kontekstu dotaknuto je i pitanje ratifikacije *Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* (Istanbulska konvencija) u Hrvatskome saboru. Članovi Vijeća i povjerenici upoznati su s činjenicom da se od 370 prispjelih komentara sudionika javne rasprave o Zakonu o ratifikaciji Istanbulske konvencije, provedenoj od 3. srpnja do 3. kolovoza ove godine, njih čak 4/5 izjasnilo protiv ratifikacije te Konvencije. Iz prispjelih komentara razvidno je da postoji opravdana opasnost zlouporabe pojedinih odredbi Konvencije i s time povezanih štetnih posljedice koje bi trebalo prevenirati, obzirom da se one tiču izravno ljudskog dostojanstva i pitanja čovjekova antropološkoga identiteta. Naime, Istanbulska konvencija sadrži odredbu (čl. 3. c.) kojom se definira pojam rod kao »društveno

oblikovane uloge, ponašanja, aktivnosti i osobine koje određeno društvo smatra prikladnima za žene i muškarce«. Pukim svođenjem na društveni konstrukt stvara se opasnost da se pojmovi »rod«, ali i »spol« odmaknu od ontološke datosti i prepuste interpretativnom relativizmu i diskreciji. Potrebno je spriječiti svaki oblik ideološkog ili arbitrarnog zadiranja u pravni poredak, a posebice onaj koji se tiče samog ljudskog identiteta iz kojega i proizlaze sva ostala ljudska prava.

Vijeće podsjeća da Crkva ne može ostati po strani kada je riječ o zaštiti temeljnih vrednota kojima se štiti dostojanstvo ljudskog bića, jer se radi »o važnom pitanju za

osobni život kršćana i društveni život našega vremena« (*Persona humana*, 2). Stoga, smo svi pozvani poštivati načelo prema kojemu nema istinskog promicanja ljudskog dostojanstva, ako se ne poštuju temeljne zakonitosti čovjekove prirode (*Persona humana*, 3). Te zakonitosti ne smiju se narušiti arbitrarnim pojmovima i sličnim zadiranjima u pravni poredak koja imaju izravni učinak na pitanja ljudskog identiteta. U tome smislu Vijeće poziva Hrvatski sabor, a osobito zastupnike koji dijele katolički svjetonazor, da ne ratificira gore spomenutu Konvenciju.

Tiskovni ured HBK

PRIOPĆENJE S 55. ZASJEDANJA SABORA HBK

— ZAGREB, 10. – 12. LISTOPADA 2017. —

Plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije, 55. po redu, održano je pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa mons. Želimira Puljića u Zagrebu od 10. do 12. listopada 2017. Na zasjedanju su uz članove HBK sudjelovali apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giuseppe Pinto, izaslanik Biskupske konferencija Bosne i Hercegovine vojni ordinarij Tomo Vukšić, subotički biskup Ivan Penzeš i srijemski biskup Đuro Gašparović.

U pozdravnom govoru na početku zasjedanja nadbiskup Puljić posebno je pozdravio i zaželio dobrodošlicu novom apostolskom nunciju u Republici Hrvatskoj nadbiskupu Giuseppeu Pintu koji je prvi puta sudjelovao na zasjedanju HBK otkako je preuzeo svoju službu. Predsjednik HBK podsjetio je na događaje od prošlog zasjedanja u travnju 2017., te prikazao glavne teme zasjedanja. Posebice je istaknuo kako se ove godine spominjemo 20. obljetnice od utemeljenja Požeške, Varaždinske i

Vojne biskupije te je uz čestitke zaželio njihovim pastirima da budu zauzeti navjesticiteljima Božje Riječi i uspješni odgojitelji povjerenoga puka.

Potom su biskupi gosti iz drugih Biskupskih konferencija ukratko prikazali djelovanje i izazove s kojima se susreće Katolička Crkva u njihovim državama.

U radnom dijelu zasjedanja razmatrajući evangelizacijsko-katehetsko djelovanje Crkve, biskupi su osobitu pozornost posvetili sljedećim temama: analizi pristiglih komentara na radni dokument *Da vaša radost bude potpuna*, pastoralno-katehetskim kolokvijima za svećenike kao dijelu trajne svećeničke teološko-pastoralne izobrazbe, te katoličkom vjeronauku u osnovnim i srednjim školama, s ciljem sagledavanja izrade njegovog program u sklopu cjelovite kurikulne reforme.

Zahvalni svima koji su sudjelovali u sinodalnom savjetovanju oko radnoga dokumenta *Da vaša radost bude potpuna*, bi-

skupi su analizirali pristigle komentare u kojima se osjeća znak brige i želje da zajedno kao Crkva izgrađujemo novo lice naših župnih zajednica, koja bi imala biti istinska mjesta naviještanja Evanđelja i odgoja u vjeri. U vidu ugrađivanja pristiglih komentara u postojeću verziju radnoga dokumenta, od Vijeća za katehizaciju i novu evangelizaciju očekuju se daljnji rad na dokumentu u smislu prihvaćenog hodograma u cilju izrade završnoga teksta radnoga dokumenta Hrvatske biskupske konferencije.

Povodom predstojećeg sedmoga pastoralno-katehetskog kolokvija za svećenike koji će se održati 6. i 7. ožujka 2018. s temom *Svećenik i nedjelja*, biskupi su analizirali sadržajne naglaske i pastoralno-katehetske smjernice dosadašnjih kolokvija za svećenike. Ovaj projekt ide za tim da svećenicima ponudi određenu aktualnu crkveno-pastoralnu i katehetsku problematiku. Posebnost ovakvih susreta je u tomu što su pozvani predstavnici dekanata, koji bi prije samoga kolokvija trebali sa svećenicima iz njihovoga dekanata razgovarati o najavljenom temi. A onda s pitanjima s terena sudjelovati na kolokviju o kojem će po povratku u svoju sredinu iznijeti razmišljanja, smjernice i rezultate kolokvija. Biskupi žele neka se i po ovakvom načinu okupljanja i rada svećenika, očituje jedinstvena briga za kvalitetnije pastoralno-katehetsko djelovanje naše Crkve.

Biskupi su upoznati s rezultatima izvršene javne rasprave o Istanbulskoj konvenciji i podržavaju zakone koji štite žene i obitelji od nasilja kojega, nažalost, kod nas ima sve više. No, biskupi ne podržavaju konvenciju koja uz plemenite nakane obrane od nasilja 'implementira' u sadržaj zakonskoga akta terminologiju 'rodne ideologije', za koju je papa Bendikt XVI. svojevrmeno govorio da »vrši atentat na oblike obitelji koju čine otac, majka i djeca«. A papa Franjo je na susretu mladih u Poljskoj (12. kolovoza 2016.) rekao kako se radi o »ideološkoj kolonizaciji«. Crkva se zauzi-

ma za slobodu pojedinaca i naroda i ne prihvaća nikakvu kolonizaciju koja bi zadirala u antropologiju na kojoj stvaramo i izgrađujemo svoj identitet. Biskupi pozivaju sve odgovorne i javne djelatnike u društvu da ne podlegnu zavodljivim, nejasnim i upitnim ponudama po kojima se ponekad izglasavaju zakoni. Europa, kao i Hrvatska, stoljećima je imala svoju filozofiju, antropologiju i etiku na koju se oslanjala politika i društveno djelovanje.

Sukladno uputama i smjernicama Ministarstva znanosti i obrazovanja, vezanim uz provedbu cjelovite kurikulne reforme, o čemu je bilo govora na sjednici s voditeljima i predstavnicima predmetnih stručnih radnih skupina, 29. rujna 2017., biskupi su upoznati s procesom i tijekom rada. Osobiti interes biskupa vezan je uz katolički vjeronauk u osnovnim i srednjim školama. U tom vidu očekuje se od stručne radne skupine za katolički vjeronauk da u zadanim rokovima, nakon što odgovore na pristigla mišljenja i komentare, dovrše rad na planu i programu katoličkoga vjeronauka kako bi se, zajedno s drugim predmetima, prema uputama Ministarstva, moglo pristupiti recenziji učinjenoga. Budući da je odgoj i obrazovanje projekt koji bi trebao biti ugrađivan u temelje novoga društva i njegove budućnosti, biskupi očekuju transparentan izbor stručnih i znanstvenih radnika na različitim područjima, posebice kad je riječ o predmetima unutar sustava odgoja i obrazovanja koji sustav čine hrvatskim, odnosno daju mu njegovu vlastitost. Naravno, riječ je najprije o hrvatskom jeziku, povijesti te onim predmetima koji na bilo koji način štite i razvijaju sve ono dobro postignuto u davnoj i novijoj povijesti našega naroda i domovine. Očekuje se da će Ministarstvo znanosti i obrazovanja u tome imati podršku onih znanstvenih institucija koje se smatra stupovima hrvatskoga društva kao što su Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, te druge relevantne institucije kojima je na srcu naš jezik, povijest i vlastiti identitet.

Biskupi su upoznati i s tijekom završnih priprema za pokretanje Hrvatske katoličke mreže (HKM) koja će objединiti sve postojeće medijske ustanove HBK, Hrvatski katolički radio i Informativnu katoličku agenciju te ujedno proširiti svoje djelovanje na područje novih digitalnih medija. HKM mora imati viziju i misiju promišljanja komunikacije kako bi doprinijela poboljšanju crkvene komunikacije kako unutar nje same tako i prema vani, pa tako na novi način osnažiti prisutnost Crkve u društvu.

Na zasjedanju je bilo govora i o prisutnosti Crkve u odgojno obrazovnom sustavu preko katoličkih osnovnih i srednjih škola, te visokoškolskih ustanova po kojima ona želi dati svoj obol općem dobru čovjeka, naroda i društva u cjelini. Biskupi su poduprli nastojanja za dobro odgojno obrazovno funkcioniranje, kao i detaljnije definiranje statusa katoličkih škola. Odlučeno je da se temeljnom dokumentu *Odredbe HBK o katoličkim osnovnim i srednjim školama*, koji je donešen 2013. godine 'ad experimentum', a regulira ovo područje, produlji valjanost. Trenutno u Republici Hrvatskoj djeluje 10 osnovnih i 12 srednjih škola.

Na kraju drugoga dana zasjedanja, na spomendan svetoga pape Ivana XXIII., 11. listopada, biskupi su slavili svečanu euharistiju u zagrebačkoj prvostolnici u zajedništvu s novim apostolskim nuncijem u Republici Hrvatskoj, nadbiskupom Giuseppeom Pintom. Slavlje je predvodio nuncij Pinto, te se tom prigodom predstavio hrvatskoj vjerničkoj javnosti. Uvodeći u slavlje zagrebački nadbiskup kardinal Bozanić podsjetio je kako je prije 55 godina, upravo 11. listopada 1962., započelo zasjedanje Drugoga vatikanskog ekumenskog sabora, a sazvaog ga je upravo sveti Ivan Dobri. A »Sabor je bio velika milost koju je Crkva dobila u 20. stoljeću« (sv. Ivan Pavao II.). Kardinal je podsjetio i na sramotnu presudu kardinalu Alojziju Stepincu, koju je na taj dan, 11. listopada 1946., izrekao komunistički sud na montiranom procesu, čime je započeo blaženikov mučenički križni put.

Pozdravljajući nuncija kardinal je zaželio neka ga »u novoj službi u Hrvatskoj prati nebeska pomoć Presvete Bogorodice Marije, Majke Crkve, svetog Josipa, zaštitnika Hrvatske i blaženog Alojzija Stepinca, svjedoka čiste savjesti«. U svojoj homiliji mons. Pinto je prenio pozdrave pape Franje istaknuvši kako nas se spominje u svojim molitvama i sudjeluje u našim radostima i poteškoćama, te nam srdačno podjeljuje svoj apostolski blagoslov, koji proširuje na naše obitelji, starce i bolesne, zazivajući majčinsku zaštitu Majke Božje Bistričke, 'Odvjetnice Hrvatske', svetoga Ivana XXIII., Ivana Pavla II. i blaženoga kardinala Alojzija Stepinca.

Nakon popričesne molitve, prvi tajnik Apostolske nuncijature mons. Janusz Stanislaw Blachowiak pročitao je pismo prepоруke Papina državnoga tajnika kardinala Pietra Parolina upućenog predsjedniku HBK, nadbiskupu Želimiru Puljiću, koje mu je potom osobno predao nuncij mons. Giuseppe Pinto. Nakon toga riječi pozdrava i dobrodošlice novome nunciju uputio je predsjednik HBK mons. Želimir Puljić. On je podsjetio kako crkveni Zakonik promatra nuncijevu službu na tri razine: na diplomatskoj s državom ili organizacijama gdje predstavlja Svetu Stolicu, na crkvenoj u vidu koordinacije i povezivanja partikularnih crkava sa Svetim Ocem i središnjim ustanovama Svete Stolice, te na ekumenskoj i međureligijskoj razini. Ovim euharistijskim slavljem i večerašnjim nastupom Apostolski Nuncij, preuzvišeni gospodin Giuseppe Pinto, predstavio se Katoličkoj Crkvi u Hrvatskoj i započeo u ime Božje svoje poslanje kao predstavnik Svetoga Oca Pape Franje i Svete Stolice. Podsjetio je, nadalje, na stoljetnu povezanost rimskih papa s Crkvom u Hrvata i hrvatskim vladarima sve od vremena njihova dolaska u ove krajeve. Nadbiskup Puljić je posebice istaknuo kako smo osobitu blizinu, razumijevanje i zaštitu Svete Stolice osjetili tijekom Domovinskoga rata kad je na Petrovoj stolici bio sveti Ivan Pavao II. Sa zahvalnošću je podsjetio

na misu u bazilici sv. Petra u Rimu, 30. travnja 1979., koju je sveti Ivan Pavao II., kao prvi papa Slaven predvodio na hrvatskome jeziku, te tom prigodom izrekao riječi koje i danas odjekuju »Kao nekoć papa Ivan VIII. tako se i ja danas radujem vašoj vjeri i ljubavi, vašoj vjernosti Isusu Kristu i njegovoj Crkvi. Papa vas voli, grli i prima. Papa vas blagoslivlja!« Na kraju je predsjednik HBK još jednom novome nunciju izrazio »srdačnu dobrodošlicu u ime biskupâ i vjernoga puka koji im je povjeren, te poželio neka njegovo djelovanje u ime pape Franje i Svete Stolice bude uspješno na sve tri spomenute razine djelovanja i popraćeno našim molitvama i obilnim nebeskim zagovorom«.

Na zasjedanju su predsjednici pojedinih Komisija, Vijeća i Odbora HBK podnijeli izvješća o njihovom radu.

Biskupi su obaviješteni o hijerotoniji novoga dalmatinskoga episkopa, preosvećenoga gospodina Nikodima Kosovića, na kojoj su bili nazočni i dvojica članova HBK: splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Marin Barišić i šibenski biskup mons. Tomislav Rogić. Imajući u vidu sve što su hrvatski biskupi činili i govorili tijekom Domovinskoga rata u evanđeoskom i ekumenskom duhu, biskupi smatraju neprimjerenim i neutemeljenim prozivanje katoličkih biskupa i vjernika od strane srpskoga Patrijarha Irineja i ne prepoznaju se u tim Patrijarhovim riječima. Biskupi će i nadalje, u duhu smjernica Drugoga Vatikanskoga sabora, nastaviti njegovati dobre odnose s pripadnicima svih religija, a posebice s onima koji ispovijedaju ime Isusovo, te bez prestanka moliti na nakanu koju je Krist izgovorio na Posljednjoj večeri i ostavio kao novu zapovijed da »ljubimo jedni druge kao što je on nas ljubio« (Iv 13, 34) i truditi se »da svi budu jedno« (Iv 17,21).

Biskupi su prvoga dana zasjedanja, 10. listopada 2017., za predsjednika Hrvatske biskupske konferencije ponovno izabrali mons. Želimira Puljića, zadarskoga nadbiskupa, te na zasjedanju raspravljali i o mandatima u pojedinim tijelima HBK-a.

Nadbiskup đakovačko-osječki i metropolit i član Stalnoga vijeća HBK mons. Đuro Hranić izabran je za predsjednika Komisije »Iustitia et pax«. Požeški biskup Antun Škvorčević izabran je za predsjednika Vijeća HBK za ekumenizam i dijalog, a dosadašnji predsjednik toga Vijeća sisački biskup Vlado Košić izabran je za predsjednika Vijeća HBK za nauk vjere, nakon umirovljenja pomoćnog zagrebačkog biskupa Valentina Pozaića koji je do sada obnašao tu službu. Mons. Dražen Kutleša, biskup porečki i pulski i član Stalnoga vijeća HBK, ostaje predsjednikom Pravne komisije HBK i u sljedećem mandatu. Mons. dr. Ivica Pažin ponovno je izabran za predstojnika Nacionalnog katehetskog ureda HBK.

Nakon što su podnesena izvješća o radu pojedinih tijela HBK-a, biskupi su dogovorili kalendar zasjedanja za iduću godinu. Izvanredno zasjedanje Sabora HBK bit će 22. siječnja 2018. Pastoralno katehetski kolokvij za svećenike održat će se 6. i 7. ožujka 2018. Proljetno, 56. zasjedanje Sabora HBK, bit će od 10. do 12. travnja 2018. Susret članova HBK s redovničkim provincijalima bit će upriličen 18. lipnja 2018. Treći Nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji održat će se u Solinu 15. i 16. rujna 2018. Jesensko, 57. zasjedanje Sabora HBK, održat će se od 9. do 11. listopada 2018. u Zagrebu. Od 12. do 17. studenog 2018. hrvatski biskupi će sudjelovati na pohodu »Ad limina Apostolorum« u Rimu.

Zagreb, 14. listopada 2017.

Tajništvo HBK

Broj: 703/2017.

Krk, 14. prosinca 2017.

GODIŠNJE KLANJANJE PRESVETOM

Niže se donosi raspored godišnjeg svečanog klanjanja za pojedine župe prema danima koje su same župe izabrale.

Oni župnici koji ekskuriraju, te zbog veoma malog broja vjernika nisu u mogućnosti održati takvo svečano klanjanje, neka održavaju barem jedan sat klanjanja u tim župama, ako mogu, i u više navrata.

Banjol zadnja nedjelja listopada
 Barbat II. vazmena nedjelja
 Baška misijska nedjelja
 Bašć. Draga I. nedjelja svibnja
 Belej I. nedjelja svibnja
 Beli V. korizmena nedjelja
 Cres Maslinska nedj., Vel. Ponedjeljak
 Čunski Tijelovo
 Dobrinj zadnja nedjelja travnja
 Dragozetići Maslinska nedjelja
 Dubašnica IV. korizmena nedjelja
 Garica I. nedjelja listopada
 Kampur Bijela nedjelja
 Kornić Krist Kralj
 Kras zadnja nedjelja lipnja
 Krk Maslinska nedj., Veliki Ponedjeljak
 Linardići IV. nedjelja listopada
 Lopar III. nedjelja listopada
 Lubenice zadnja nedjelja rujna

Lun III. nedjelja lipnja
 Mali Lošinj Cvjetnica, Vel. Ponedjeljak
 Martinšćica III. vazmena nedjelja
 Mundanije Krist Kralj
 Nerezine Maslinska nedjelja
 Novalja II. nedjelja došašća
 Njivice Misijska nedjelja
 Omišalj Krist Kralj
 Orlec Tijelovo
 Osor III. nedjelja rujna
 Polje Krist Kralj
 Poljica I. nedjelja studenog
 Punat Misijska nedjelja
 Punta Križa Tijelovo
 Rab II. nedjelja listopada
 Risika IV. vazmena nedjelja
 Supetarska Draga III. nedjelja svibnja
 Susak Tijelovo
 Sv. Vid I. nedjelja listopada
 Ustrine I nedjelja listopada
 Valun zadnja nedjelja travnja
 Veli Lošinj Cvjetnica, Veliki Ponedjeljak
 Vrbnik I nedjelja studenog
 Vrh zadnja nedjelja listopada

✠ Ivica, biskup

MISE »PRO FAMILIA ET IUVENTUTE«

Donosimo kalendar slavljenja sv. misa u 2018. godini koji se odnosi na molitveno djelo: »Pro familia et iuventute«. U to su djelo uključeni naši dijecezanski svećenici i samostani redovnika na području naše bis-

kupije. Neka svatko unese u svoju knjigu misnih intencija ovu nakanu na određeni dan, a župnici neka prethodne nedjelje upozore vjernike na ovu molitvenu nakanu i pozovu ih na sudjelovanje.

I. RASPORED SVETIH MISA NA SUBOTE*Siječanj*

- 06. Badurina Anđelko i Valković Jerko
- 13. Badurina D. Zvonimir i Velčić Franjo
- 20. Barbiš Anton i Vidas Josip
- 27. Barbiš Marinko i Vitezić Franjo

Veljača

- 03. Boras Krunoslav i Volarić Božidar
- 10. Bozanić Anton i Zazinović Anton
- 17. Brnić Ivan ml. i Zec Antun
- 24. Brnić Ivan st. i Zec Slavko

Ožujak

- 03. Brozić Frane i Zubović Robert
- 10. Budinić Anton i Žic Mate
- 17. Buić Ivan i Žuškin Denis
- 24. Crnović Tomislav i Franjevci konv. - Cres

Travanj

- 07. Dabo Bogumil i Franjevci OFM - Kapor
- 14. Dabo Boris i Franjevci OFM - Košljun
- 21. Dašek Marin i Franjevci TOR - Glavotok
- 28. Debelić Ivan i Franjevci TOR - Krk

Svibanj

- 05. Debelić Tomislav i Franjevci TOR - Martinšćica
- 12. Depikolozvane Andrija i Franjevci TOR - ~~Porat~~
- 19. Depikolozvane Anton i Karmelićani - Krk
- 26. Deželić Dinko

Lipanj

- 02. Guszak Milivoj
- 09. Hendrih Marin
- 16. Ilijić Nikola
- 23. Ilijić Saša
- 30. Jurasić Ivan

Srpanj

- 07. Justinić Dinko
- 14. Katunar Ivan
- 21. Katunar Ivica
- 28. Kirinčić Vedran

Kolovoz

- 04. Kordić Ivica
- 11. Kordić Petar
- 18. Kosić Josip
- 25. Kosić Marijan

Rujan

- 01. Krajnović Kristijan
- 08. Kučić Renato
- 15. Ljubičić Drago
- 22. Markulić Franko
- 29. Martinčić Vjekoslav

Listopad

- 06. Milovčić Ivan
- 13. Mrakovčić Božidar
- 20. Mrakovčić Mladen
- 27. Paljević Luka

Studeni

- 10. Papić Ranko
- 17. Peranić Anton
- 24. Plješa Ivan

Prosinac

- 01. Polonijo Matej
- 08. Radić Nikola
- 15. Rodinis Enco
- 22. Seršić Zvonimir
- 29. Sudac Zlatko

II. RASPORED SVETIH MISA NA MARIJINE BLAGDANE

01.01. N. God. Sv. Bogorodica
– Mons. Valter Župan, biskup u miru

11.02. Gospa Lurdska
– Šabalja Filip

16.07. BDM od Karmela
– Španjić Silvio

05.08. Gospa Snježna
– Šuljić Anton

15.08. Velika Gospa
– Mons. Ivica Petanjak, biskup

08.09. Mala Gospa
– Tamarut Anton

15.09. Gospa Žalosna
– Toljanić Antun

07.10. BDM od sv. Krunice
– Turčić Antun

21.11. Prikazanje BDM
– Turčić Ivan

08.12. Bezgrešno začće BDM
– Valković Antun

✠ Ivica, *biskup*

Broj: 705/2017.

Krk, 14. prosinca 2017.

OBVEZE PREMA ORDINARIJATU

Statistiku vjerskog života župe za 2017. godinu župnici trebaju poslati ovom Ordinarijatu **do konca siječnja 2018.**

Financijski izvještaj za godinu 2017. treba dostaviti Ordinarijatu **do konca veljače 2018.** Ukoliko neke župe nisu poslale izvještaj za neku od proteklih godina, neka to učine čim prije.

Malice – parice za 2017. dostavljaju se ovom Ordinarijatu preko dekanskih ure-

da. Ti će ih uredi poslati Ordinarijatu **najkasnije do konca ožujka 2018.**

Molimo župnike da budu točni u izvršavanju gornjih obaveza, naročito slanja statistika kako bi i Ordinarijat mogao na vrijeme izvršiti svoje obaveze prema središnjim uredima Svete Stolice.

✠ Ivica, *biskup*

Broj: 706/2017.

Krk, 14. prosinca 2017.

58. TEOLOŠKO-PASTORALNI TJEDAN

— ZAGREB, 23. DO 25. SIJEČNJA 2018. —

Unutarcrkveni dijalog, suradnja i suodgovornost

Teološko-pastoralni tjedan, znanstveni i pastoralni skup teologa u promišljanju nad aktualnim temama koje dotiču život Crkve, s ciljem trajne izobrazbe i usavršavanja no-

sitelja raznih službi i poslanja u Crkvi: biskupâ, prezbiterâ i đakona, redovnika i redovnica te vjernikâ laika, održat će se u Zagrebu (Međubiskupijsko sjemenište, Vo-

ćarska 106, Zagreb – Šalata) od 23. do 25. siječnja 2018. Organizator skupa je Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

PROGRAM

Utorak, 23. siječnja 2018.

- 9.00 Otvaranje tjedna, dekan KBF-a Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Mario Cifrak
Pozdravi
- 9.45 *Biblijsko-teološke osnove unutarcrkvenog dijaloga, suradnje i suodgovornosti*, doc. dr. sc. Taras Barščevski – dr. sc. Branko Murić
Moderator: prof. dr. sc. Darko Tomasević, dekan KBF-a Sveučilišta u Sarajevu
- 12.00 Euharistijsko slavlje
- 15.30 *Kultura i načela dijaloga, suradnje i suodgovornosti*, izv. prof. dr. sc. Danijel Labaš – izv. prof. dr. sc. Božo Skoko – doc. dr. sc. Igor Kanižaj
* kratki odmor
- 16.30 *Hijerarhijska struktura Crkve u dijalogu i suradnji*, mons. dr. sc. Ivan Šaško – prof. dr. sc. Pero Aračić
* rasprava na dva prethodna predavanja
Moderator: doc. dr. sc. Šimo Šokčević, prodekan za znanost KBF-a Sveučilišta u Osijeku

Srijeda, 24. siječnja 2018.

- 9.00 *Dijaloški i suradnički identitet pastoralnih djelatnika*, dr. sc. Sanda Smoljo – mr. sc. Boris Vidović
* kratki odmor
- 10.15 *Povjerenje i suradnja između svećenika i vjernika laika*, doc. dr. sc. Nikola Vranješ – Marija Perčić, dipl. iur.
* rasprava na dva prethodna predavanja

Moderator: dekan KBF-a Sveučilišta u Splitu

- 11.45 Euharistijsko slavlje
- 15.30 *Očekivanja i mogućnosti suradnje vjeroučitelja i župnika*, izv. prof. dr. sc. Valentina Mandarić – preč. Božidar Cindori, mag. theo. – Nikola Kuzmičić, mag. theo.
* kratki odmor
- 16.30 *Uloga i doprinosi žene u izgradnji kulture dijaloga i suradnje u Crkvi*, doc. dr. sc. Silvija Migles – dr. sc. Josip Bošnjaković
* rasprava na dva prethodna predavanja
Moderator: dr. sc. fra Danimir Pezer, dekan Franjevačke teologije u Sarajevu

Četvrtak, 25. siječnja 2018.

- 9.00 *Tijela sudjelovanja i suodgovornosti na biskupijskoj i župnoj razini*, prof. dr. sc. Josip Šimunović – doc. dr. sc. Slavko Zec
- 9.50 *Župa kao mjesto susreta i suradnje vjerničkih društva, crkvenih pokreta i župnih skupina*, dr. sc. Tomislav Markić – mr. sc. Mirjana Anđić – Dominik Knezović, mag. pol.
* kratki odmor
- 10.30 *Vjerski mediji u službi unutarcrkvenoga dijaloga, suradnje i suodgovornosti*, izv. prof. dr. sc. Jerko Valković – dr. sc. Suzana Vrhovski Peran
*rasprava na tri prethodna predavanja
Moderator: izv. prof. dr. sc. Veronika s. Nela Gašpar, predstojnica Teologije u Rijeci
- 12.00 Plenarna rasprava
Moderatori: prof. dr. sc. Ružica Razum i izv. prof. dr. sc. Nenad Malović, prodekani KBF-a Sveučilišta u Zagrebu
- 13.00 Zatvaranje tjedna, dekan KBF-a Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Mario Cifrak

OSTALE INFORMACIJE

Obavijesti u vezi s održavanjem Teološko-pastoralnog tjedna zainteresirani mogu dobiti u Dekanatu Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Vlaška 38. Tel.: (01) 4890 401, 429; telefaks: (01) 4814 704; E-adresa: tajnica-kbf@kbf.hr

Rezervacija smještaja: Međubiskupijsko sjemenište, Voćarska cesta 106, p.p. 110, 10000 Zagreb, Tel.: (01) 4697 222; faks: (01) 4680 441

Da biste mogli prisustvovati Teološko-pastoralnom tjednu potrebna vam je **iskaznica**, koju se dobiva po uplati kotizacije, (na polukatu Međubiskupijskog sjemeništa.)

Za vrijeme Tjedna u Međubiskupijskom sjemeništu **ručak** se poslužuje u 13.00 sati, a večera u 18.30 sati.

Potvrde o sudjelovanju na Tjednu izdaju se u četvrtak 25. siječnja od 13.30 sati, uz predočenje iskaznice.

✠ Ivica, *biskup*

Broj: 707/2017.

Krk, 14. prosinca 2017.

PASTISKI POHOD I SVETA POTVRDA U ŽUPAMA LOŠINJSKOG DEKANATA

U župama Lošinjskog dekanata Pastirski pohod odvijat će se kako slijedi:

Belej, Ustrine, Osor, Punta Križa: od četvrtka 15. do nedjelje 18. veljače.

Nerezine, Sveti Jakov, Ćunski: od četvrtka 22. do nedjelje 25. veljače.

Veli Lošinj, Ilovik, Unije: od utorka 27. veljače do nedjelje 4. ožujka.

Mali Lošinj: od srijede 7. do nedjelje 11. ožujka.

Susak: termin će se naknadno odrediti.

U tjednu Pastirskog pohoda, u onim župama gdje postoje kandidati, slaviti će se sv. Potvrda.

Program vizitacija već je dogovoren sa župnicima stoga je potrebno Ordinarijatu dostaviti samo Izveštaje za Pastirski pohod i to do ponedjeljka 22. siječnja 2018..

✠ Ivica, *biskup*

Broj: 708/2017.

Krk, 14. prosinca 2017.

TEČAJEVI PRIPRAVE ZA BRAK

– VELJAČA – OŽUJAK 2018. –

Tečaj pripreve za brak za područje **otoka Krka** ponuđen je u dva termina i to od 5. do 9. veljače i od 12. do 16. ožujka 2018. godine. Prijave zainteresiranih polaznika će se obavljati preko službene web stranice Biskupije, popunjavanjem objavljenog obrasca te slanjem istoga na e-mail adresu Ureda za obitelj.

Za područje **otoka Lošinja** tečaj će se održati od 12. do 15. ožujka te će se nastaviti

od 20. do 22. ožujka 2018. godine s početkom u 19.00 sati.

Za područje **otoka Cresa** odvijat će se od 21. do 25. veljače 2018.

Za područje **otoka Raba** tečaj će se odvijati od 25. veljače do 1. ožujka 2018.

Tečaj pripreve za brak održat će se i u **Novalji** od 26. veljače do 2. ožujka 2018.

✠ Ivica, *biskup*

OBILJEŽAVANJE BLAGDANA NEVINE DJEČICE – DANA POKRETA ZA ŽIVOT

— KRK, 28. PROSINCA 2017. —

Na blagdan Nevine dječice — Dan Pokreta za život, u četvrtak 28. prosinca, u Krčkoj katedrali, s početkom u 18 sati, svečanu svetu misu, u zajedništvu vjernika

i članova te simaptizera Pokreta za život, predvodi delegat biskupa Petanjka, mons. Valter Župan, biskup u miru.

Zvonimir Badurina Dudić

IZ KATEHETSKOG UREDA

KATEHETSKA ZIMSKA ŠKOLA

— ZAGREB, 8. I 9. SIJEČNJA 2018. —

Nacionalni katehetski ured Hrvatske biskupske konferencije, u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa RH i Agencijom za odgoj i obrazovanje, organizira Katehetsku zimsku školu za vjeroučitelje osnovnih škola koja će se održati 8. i 9. siječnja 2018. godine u Zagrebu, u pros-

torijama Nadbiskupijskog pastoralnog instituta, Kaptol 29a, Zagreb.

Zainteresirani vjeroučitelji trebaju se prijaviti osobno putem interneta na web stranici: www.ettaedu.eu

Anton Peranić, predstojnik

VJERONAUČNA OLIMPIJADA 2018.

Natjecanje iz vjeronauka – vjeronaučna olimpijada učenika osnovnih i srednjih škola već niz godina organizira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Agencija za odgoj i obrazovanje, Nacionalni katehetski ured Hrvatske biskupske konferencije i Glas Koncila.

Vremeni natjecanja:

Školsko: 31. siječnja 2018.

Županijsko-nad/biskupijsko:
27. veljače 2018.

Državno: 18. – 20. travnja 2018.

Tema natjecanja:

Kršćani na putu dijaloga

Građa za vjeronaučnu olimpijadu objavljena je na mrežnim stranicama Agencije za odgoj i obrazovanje, Nacionalnog katehetskog ureda Hrvatske biskupske konferencije i Glasa Koncila.

Natjecatelji na natjecanju osnovnih škola mogu biti učenici petih, šestih, sedmih i osmih razreda. Na natjecanju učenika srednjih škola natjecati se mogu učenici svih razreda.

Za Školsko i Županijsko-biskupijsko natjecanje nadležan je Katehetski ured. Prijave natjecatelja odvijat će se prema poznatoj proceduri o čemu će škole i vjeroučitelji biti na vrijeme obaviješteni.

Anton Peranić, predstojnik

KRONIKA BISKUPA IVICE PETANJKA

Rujan

17. sudjelovao na III. Biskupijskom hodočašću mladih u svetište MB Goričke, te podijelio službu lektorata bogoslovu Saši Maloviću i službu akolitata Josipu Karabaiću;
18. sudjelovao na Teološko-pastoralnom susretu u Rijeci
— poslijepodne nazočio svečanom dočeku relikvija sv. Leopolda Bogdana Mandića kod franjevac kapucina u Rijeci;
19. predvodio hodočasničku misu Krčke biskupije u kapucinskoj crkvi u Rijeci povodom dolaska relikvija sv. Leopolda Bogdana Mandića;
24. nazočio III. euharistijskom kongresu u Požegi i obilježavanju 20. obljetnice Požeške biskupije;
26. u Rijeci sudjelovao na predstavljanju knjige s. Dobroslave Mlakić *Majka Marija Krucifiksa Kozulić u Risiki*;
29. predslavio svetu misu i monaško posvećenje benediktinke s. Marije Klare Savulj u Rabu;
30. primio u katedrali mons. Alojza Cvikla, mariborskog nadbiskupa i metropolita, te hodočasnike nadbiskupije u prigodi hodočašća na grob sluga Božjega biskupa Antuna Mahnića;
— poslijepodne u katedrali primio dehonijsku mladež.

Listopad

1. u župi Dubašnica krstio troje djece;
2. prisustvovao početku ak. godine na Teologiji u Rijeci i propovijedao na svetoj misi;
4. posjetio franjevce trećoredce u Krku u prigodi blagdana sv. Franje Asiškog;
6. u katedrali slavio svetu misu i propovijedao prigodom početka Susreta karmelske mladeži – Karmelijade;
8. predvodio misno slavlje i propovijedao na biskupijskom hodočašću Majci Božjoj Trsatskoj i otvorio Godinu duhovnih zvanja za Krčku biskupiju;
10. — 12. sudjelovao na 55. plenarnom zasjedanju HBK;
13. — 28. posjetio misionara vlč. Borisa Daba u Zambiji;
29. — 30. posjetio fra Ivicu Stričića, dušobrižnika za Hrvate u Johannesburgu.

Studeni

1. slavio svečano misno slavlje svetkovine Svih Svetih u krčkoj katedrali;
2. slavio Dušni dan u krčkoj katedrali;
3. slavio svetu misu za pokojne biskupe i svećenike u krčkoj katedrali;
8. sudjelovao na jesenskom plenarnom sastanku svećenika u Krku;
8. — 12. u pastirskom pohodu župama Orlec, Lubenice, Vrana, Stivan i Martinšćica;
12. na završetku pohoda podijelio sakrament svete Potvrde u župi Orlec;
16. posjetio svećenike polaznike Permanentnog obrazovanja u Lovranu;
18. slavio svetu misu i propovijedao u prigodi 25. obljetnice Pokreta za život u Malinskoj;
— poslijepodne se susreo s krizmanicima, roditeljima i kumovima u Lunu te slavio svetu misu i podijelio sakrament svete Potvrde;
19. slavio svetu misu i podijelio sakrament svete Potvrde u župi Novalja;
21. nazočio slavlju sv. Mavra zaštitnika porečke biskupije;
22. predsjedao Kapitulom u samostanu benediktinki u Cresu za izbor nove opatiće;
22. — 26. u pastirskom pohodu župama Cres i Valun;

26. na završetku pastirskog pohoda podijelio sakrament svete Potvrde;
28. susreo se u Zagrebu s gosp. Goranom Marićem, ministrom državne imovine;
30. u Puntu za đakona zaredio bogoslova Josipa Karabaića.

Prosinac

1. — 2. u pastirskom pohodu župama Predošćica, Dragozetići i Beli;
2. na završetku pastirskog pohoda podijelio sakrament svete Potvrde u župi Beli;
3. u crkvi sv. Franje Ksaverskog u Zagrebu slavio svetu misu i propovijedao u prigodi svetkovine župe i otkrio spomen-ploču slugi Božjemu biskupu Antunu Mahniću;
4. nazočio sjednici Biskupijskog Caritasa u Krku;

6. slavio svetu misu i propovijedao u kapeli sv. Nikole u Malinskoj;
8. nazočio Danu Teologije u Rijeci;
9. nazočio predavanju gđe. Željke Markić: *Brak i obitelj u vremenu militantnog sekularizma*, u Malom Lošinjju;
10. slavio svetu misu krstio šestero djece; — poslijepodne se susreo sa svećenicima lošinjskog dekanata;
- slavio svetu misu blagoslova novoizabrane opatice s. Marija Terezije Hunjadi u Cresu;
13. nazočio sastanku svećenika vrbničkog dekanata; — primio ravnatelje odgojno – obrazovnih ustanova u Krčkoj biskupiji;
14. primio u posjet mons. Đuru Hranića, nadbiskupa i metropolitu đakovačko - osječkoga — navečer nazočio svečanom misno slavlju o 97. obljetnici smrti sluga Božjega biskupa Antuna;

➤ SVEĆENICI

Vlč. ANĐELKO BADURINA

Nakon što je bio razriješen službe župnika u Rasopasnom i imenovan župnim vikarom u Dubašnici, zbog pastoralnih potreba, razriješen je te službe i imenovan župnim upraviteljem u Lunu. Na žalost, zbog iznenadne i teške bolesti, hospitaliziran je u Riječkoj bolnici te smješten u hospicij »Marija K. Kozulić« u Rijeci.

Vlč. mr. SAŠA ILIJĆ imenovan je župnim upraviteljem Luna. Ostaju mu sve dosadašnje službe.

Vlč. KRISTIJAN KRAJNOVIĆ je na godinu dana stavljen na raspolaganje sisačkom biskupu i imenovan upraviteljem župe Veleševac.

Vlč. RANKO PAPIĆ razriješen je službe župnog upravitelja u Lunu.

Mons. mr. ENCU RODINISU istekao je mandat i završio je službu predstojnika Financijskog ureda HBK te ravnatelja Središnje ustanove HBK za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika, a nastavlja vršiti službu ravnatelja IKA-e i vršitelja dužnosti pročelnika Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve.

Đakon vlč. JOSIP KARABAIĆ, nakon što je započeo đakonski praktikum u Novalji i Lunu, od Božića će biti na raspolaganju Biskupu.

➤ OBAVIJESTI

BOŽIĆNO ČESTITANJE

Već dugi niz godina Biskup ordinarij biva domaćin čestitanja prigodom Božića i Nove godine, na koje su pozvani svećenici, redovnici, vjeroučitelji te predstavnici jav-

nog i kulturnog života. Ovogodišnje Božićno čestitanje bit će upriličeno u srijedu, 20. prosinca 2017. u 12 sati, u Biskupskom domu u Krku.

➤ IZVJEŠTAJI

ODRŽAN BISKUPIJSKI SUSRET MINISTRANATA

— KRK, 16. RUJNA 2017. —

Ovogodišnji susret ministranata, u organizaciji Povjerenstva za duhovna zvanja, održan u subotu 16. rujna 2017., trebao se, kao i obično, upriličiti u Oazi Kraljice mira, međutim, zbog loših vremenskih uvjeta, susret se odvijao u u prostoru Osnovne škole »Frank Krsto Frankopan« u Krku. Susretu se odazvalo stotinjak ministranata i ministrantica, od onih najmanjih do osmaša te grupe srednjoškolaca. Nakon okupljanja, upoznavanja i pozdrava organizatora, naši bogoslovi Josip Karabaić i Saša Malović ministrantima su, podijeljenima u dvije grupe, iznijeli svoje svjedočanstvo odgovora na duhovni poziv te put pripreme za svećeničku službu prema kojoj kao bogoslovi hode. Spremno su odgovarali i na brojna pitanja ministranata.

Usljedila je Misa koju je predvodio biskup mons. Ivica Petanjak. U homiliji je Biskup razgovarao s okupljenim ministrantima, odgovarajo na njegova pitanja, te ih ohrabrio da ustraju u svojoj ministrantskoj službi i u molitvi se predaju Bogu, da im On pokaže životni put i poziv koji im je namijenio.

Usljedio je zajednički ručak a nakon ručka sportska nadmetanja u nogometu i stolnom tenisu.

Ohrabreni za svoju službu poslužitelja kod Božjeg oltara i radosni zbog ovog lijepog druženja i susreta, ministranti su se vratili u svoje župe.

Zoran Maričević

**HODOČAŠĆE MLADIH I PODJELA SLUŽBI BOGOSLOVIMA
SAŠI MALOVIĆU I JOSIPU KARABAIĆU**

— KRK, 16. RUJNA 2017. —

U subotu 16. i nedjelju 17. rujna, u organizaciji povjerenika za pastoral mladih vlč. Marina Hendriha, održalo se hodočaš-

će mladih u Svetište Majke Božje Goričke. Kiša se ipak pobrinula da to više bude »vozočašće«, pa su mladi, umjesto pješaćenja

preko krčkih brda, autobusima i automobilima stigli u Svetište.

Program je započeo oko 14 sati. Na početku se okupilo oko 50-ak mladih, a kasnije su se priključili i oni koji su toga dana sudjelovali na susretu ministranata u gradu Krku. Broj sudionika tako se popeo na preko 60.

Radost susreta, pjesma, molitva, smijeh, igre, ispisali su priču dvodnevnog ho-

dočašća naših mladih u ovo drago nam svetište.

Kulminaciju susreta predstavljalo je slavlje nedjeljne Svete Mise koje je predvodio krčki biskup mons. Ivica Petanjak a na kojoj su naši bogoslovi Josip Karabaić i Saša Malović primili službe akolitata i lektorata.

Zoran Maričević

BISKUP IVICA PREDVODIO MISNO SLAVLJE PRIGODOM BORAVKA NERASPADNUTOG TIJELA SV. LEOPOLDA BOGDANA MANDIĆA U RIJECI

— 19. RUJNA 2017. —

U utorak 19. rujna, drugog dana boravka neraspadnutog tijela sv. Leopolda Bogdana Mandića u Kapucinskoj crkvi u Rijeci, krčki biskup mons. Ivica Petanjak predvodio je svečano koncelebrirano misno slavlje. Na tom misnom slavlju suslavili su i provincijal Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića fra Jure Šarčević, rektor Svetišta u Padovi fra Flaviano Giovanni Gusella ali i mnogobrojni krčki svećenici.

Što organiziranim prijevozom, što osobnim automobilima, u želji da iskažu čašćenje ali i zamole zagovor dragog nam sveca, na misno se slavlje okupio i lijepi broj vjernika naše Krčke biskupije.

U propovijedi je biskup Ivica rekao: »Kad se sjetim onog nepreglednog mnoštva vjernika prošle godine u Zagrebu i svih onih tisuća i tisuća koje su ga ovih dana po našim gradovima uz Jadransku obalu došli vidjeti, čini se da ne možemo ni o čemu drugom govoriti nego upravo o pogledu, o očima, o želji da vidimo svetog Leopolda i da on nas vidi. Želimo se susresti oči u oči.

Želimo da nas vidi netko tko će nas gledati s ljubavlju. Tko će nas svojim pogledom zagrliti i pomilovati. U čijem ćemo pogledu prepoznati da smo dobrodošli i da

smo žarko čekani. Treba nam u ovom o-tuđenom svijetu pogled dobrote i milosrđa. Pogled koji nas razumije i koji nas prihvaća.«

Takav je i Isusov pogled, ističe propovjednik, pogled koji privlači i koji čovjeka podiže na noge. Razlog je to što su na tijelu sv. Leopolda posebno sačuvane njegove oči – šarenice.

»Imamo osjećaj da nas Leopold danas na posebni način gleda i želi da preko tih očiju upoznamo veličinu i dubinu njegova srca.«

Kako ćemo gledati na same sebe često utječe i kako drugi gledaju na nas. »Mnogi nam pomažu da bolje upoznamo sebe i da se uputimo na pravi put obraćenja, ali znamo da ima i onih koji nam zlobno i zlu-rado nameću komplekse krivnje i zloću svoga srca i oka žele pretočiti na nas. Postoje pogledi koji nas liječe i koji nas osuđuju. Koji su melem našim ranama, kao i oni koji sipaju sol na naše rane. Svi ste čuli za Leopoldovu izreku: 'Ni u jednom čovjeku nema toliko blata da u njemu ne bi bilo bar trun zlata.' Leopold je u svakom čovjeku tražio taj trun zlata. To je božanski pogled. Tako nas gleda sam Otac nebeski. Otac nebeski ne može osuditi nikoga od nas ne sa-

mo zato što je on čista Ljubav, što je on Ljubav naprosto, što je on Ljubav po naravi i po definiciji, nego i zato što on svakoga od nas gleda našim očima. Zato je Božje oko sućutno. Zato Božje oko ne može osuditi.«

»Vjerujem da smo svi mi danas ovdje jer smo osjetili da iz ovog svetog čovjeka zrači Božja blizina i Božji pogled.«, zaključuje biskup Ivica.

Na kraju mise krčki biskup izmolio je molitvu sv. Leopoldu.

Prigodnu riječ zahvale i radosti što se u Rijeci upriličio ovaj veliki i značajni događaj izrekli su fra Jure Šarčević i fra Eugen Pavlek, gvardijan kapucinskog samostana u Rijeci.

Ispraćaj tijela sv. Leopolda

Istoga dana, u 14 sati, ispraćeno je tijelo sv. Leopolda, koje je nakon Zadra, Herceg Novog, Dubrovnika, Splita i Rijeke, vraćeno u Padovu. Ispraćaju su nazočili nadbiskup riječki mons. Ivan Devčić i krčki biskup mons. Ivica Petanjak.

Mons. Devčić rekao je »Sada, 75 godina od njegove smrti i 34 od svečanog proglašenja svetim, po tajanstvenom naumu, njegovi su posmrtni ostaci, prvi put, posjetili naš grad. Otišao je u Italiju mali Leopold, a posjetio nas kao gorostas svetosti, svjetionik milosrđa, divni primjer poniznosti.«

Biskup Ivica je u prigodnom govoru istaknuo kako je zabilježeno da je sv. Leopold rekao »Iz neba ću nastaviti svoj rad oko spasavanja duša!« »Kad je u pitanju spasenje svijeta i spasenje čovjeka, onda ne može biti govora o praznicima i odmoru. Mi smo ovih dana doživjeli istinitost ovih riječi, jer sveti Leopold nije došao kao turist da uživa u ljepotama Jadrana, već kao neobični hodočasnik koji ništa ne moli niti traži, nego nam sam sebe daruje. Došao nas je čuti. Slušanje je njegov prepoznajni

znak. Sveti Leopold i u vječnosti je nastavio svoje djelo slušanja ljudskih grijeha, liječenja naših rana i suosjećanja s našim bolima.

Je li ikada itko mogao povjerovati da će Gospodin Bog sedamdeset i pet godina nakon Leopoldove smrti uslišiti njegovu molitvu izrečenu za života: 'Kad umrem odnesite moje bijedne kosti s onu stranu Jadrana za dobro duša mog naroda.' Hvala ti nebeski Oče koji uslišavaš molitve svojih svetih slugu i ispunjavaš njihove molitve kad ti prosudiš da je došao pogodan čas.«

Biskup Ivica zatim se sv. Leopoldu obratio molbom:

Hvala ti sveti Leopolde što nikada nisi pre-stao misliti i moliti za svoj narod i što si u svojoj Hrvatskoj okupio oko sebe više ljudi nego ikada za svog zemaljskog života.

Hvala ti što govoriš i što propovijedaš iz vječnosti tako snažno i tako glasno kao nikad za svog zemaljskog života. Kao što smo ti mi ovih dana dali svoja obećanja, tako i ti nemoj otići od nas, a da nam ne ostaviš svoje obećanje. Obećaj nam da ćeš nastaviti moliti za svoj narod.

Obećaj nam da će tvoje uho i dalje biti otvoreno za nas i da će se tvoja desnica neumorno spuštati iznad naših glava i u znaku križa Kristova izgovarati riječi Božje: »Ja te odrješujem od grijeha tvojih. Idi miru.«

Obećaj nam da ćeš blagoslivljati naše obitelji i da će muževi i žene u skladnoj ljubavi podizati nove naraštaje i da će prestati egzodus hrvatskog naroda.

Zauzmi se pred licem Božjim i pred licem One koja te nikad nije napustila, Majka tvoja i majka naša, da Duh Sveti vodi živote mladića i djevojaka, koji će nastaviti živjeti i izgrađivati našu domovinu koju su njezini najbolji sinovi svojom krvlju obranili.

Pogledaj i na one koji su k tebi došli u svojim bolima i ranama. Koji su stari i osam-

ljeni. Kojima je samo nebo jedina nada i utjeha.

Ne zaboravi ni sve one koji su poput tebe sve ostavili i krenuli za Isusom Kristom. Neka nam Gospodar žetve, po tvom zagovoru, udijeli svetih redovnika i redovnica, svećenika i misionara, ispovjednika i propovjednika, koji će od Božje riječi živjeti i svoj život istrošiti služeći Bogu i bližnjemu.

Na koncu, prije nego se rastanemo, pogledaj i na one koji upravljaju ovim narodom i ovom zemljom. Neka budu ovoj zemlji majka, a ne maćeha. Sve što nije Božje i evan-

đeosko nek bude daleko od njih i od svih nas.

Sveti Leopolde ostavi svoje svete tragove iza sebe, da nikad ne skrenemo s puta Isusa Krista, komu slava i zahvala što nas je po tebi pohodio i nebo nam približio. Amen.

Riječi zahvale za mnoštvo koje se tijekom putovanja po Dalmatinskoj obali i u Herceg Novom okupljalo s tolikom radošću i u tolikom broju te dostojanstveno častilo dragog sveca izrekao je rektor Svetišta u Padovi fra Flaviano Giovanni Gusella.

Irena Žužić

U RIJECI PREDSTAVLJENA KNJIGA MAJKA MARIJA KRUCIFIKSA KOZULIĆ U RISIKI

— 26. RUJNA 2017. —

U najstarijoj riječkoj župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije, u utorak 26. rujna, misnim slavljem te predstavljanjem knjige *Majka Marija Krucifiksa Kozulić u Risiki* otvoreni su Dani službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić, utemeljiteljice jedine autohtone riječke redovničke zajednice – Družbe sestara Presvetog Srca Isusova, ali i na mnogim drugim poljima zaslužne Riječanke. O jedinom sirotištu u Krčkoj biskupiji i djelovanju Riječke Majke piše postulatorica njene kauze s. Dobroslava Mlakić, a djelo su predstavili krčki biskup Ivica Petanjak i generalni vikar Krčke biskupije mons. dr. Franjo Velčić. Riječki nadbiskup Ivan Devčić zahvalio je autorici knjige za neumoran trud u istraživanju života i djela Marije Kozulić. Riječku Majku istaknuo je kao uzor i učiteljicu u izvršavanju Isusove zapovjedi ljubavi prema najpotrebnijima.

Društveno političke i crkvene prilike bile su sve, samo ne idilične za apostolat Riječke Majke na otoku Krku gdje je u godinama nakon Prvoga svjetskog rata otvorila jedino sirotište u Krčkoj biskupiji. U Ri-

siku je došla 23. ožujka 1915., a u Rijeku se iscrpljena i bolesna vratila 7. prosinca 1919. Prema riječima krčkog biskupa Petanjka, vrijednost knjige je i u tome što osvjetljava Krčku biskupiju u vrijeme Prvoga svjetskog rata i poraća te život malih ljudi u vrijeme velikog siromaštva. Djelo otkriva suradnju Riječke Majke sa slugom Božjim biskupom Antunom Mahnićem i mnogim drugim svećenicima Krčke biskupije u pomaganju napuštenoj i siromašnoj djeci, i bolesnicima. »Marija Kozulić poslana je iz Rijeke u Risiku, ali je to prihvatila kao Božju volju. Ova knjiga govori i o nepravdi koju su joj nanosili i ljudi Crkve i o tome da se uzdigla iznad tih nepravdi. Treba je čitati kao ostvareni život osobe koja je odlučila sav svoj život posvetiti Bogu služeći siromašnoj i napuštenoj djeci, skrbeći za njih materijalno i duhovno.«

Biskup je dodao kako ova knjiga potiče na razmišljanje i ispit savjesti. »Da ova knjiga ne bude samo lagano štivo, ona potiče i na razmišljanje. Jesu li dvije rođene sestre i k tomu redovnice iste Družbe neka vrsta tragične paradigme našeg naroda koji

je podijeljen unutar samoga sebe, pa se na njega može primijeniti izreka: 'Ako nemaš neprijatelja, majka ti ga rodi.' Netko mora biti protiv tebe, netko ti mora biti opozicija, pa makar i ne postojao razlog. Stvari nisu tako bezazlene. One dotiču dno ljudske egzistencije i nešto na što je današnji čovjek veoma osjetljiv: pravda i pravednost! Današnji čovjek nije sposoban i spreman podnositi nepravdu.« Dodao je da danas nepravdu neće podnijeti niti oni koji sebe zovu karizmaticima. To nas stavlja pred nove izazove: Do koje se mjere nepravda treba podnositi i trpjeti? Imaju li ljudi Crkve u ime nekog svog prava drugima nanositi nepravdu i očekivati da će je ovi drugi strpljivo podnositi i reći: 'Volja Božja'. Majka Krucifiksa uspjela se izdignuti iznad tih nepravdi koje su došle i od ljudi Crkve i ničime pokazivati da joj se čini nepravda nego je sve prihvaćajući iz ruke Božje kao njegovu volju, rekao je biskup Petanjak. Na kraju je potaknuo okupljene da se nadahnjuju njezinim životom i molitvama.

Recenzent knjige mons. dr. Velčić objasnio je da djelo donosi cijeli kontekst djelovanja Marije Kozulić te da objašnjava i njezin odnos prema nacionalnom pitanju. Već tada je živjela multinacionalnost, multietničnost i njezin život bio je prožet ljubavlju i poštovanjem prema svima, bili oni talijanske ili hrvatske nacionalnosti. »Doživjela je nepravdu kad je Rijeka pripala Italiji. Kao utemeljiteljica Družbe stavljena je u drugi plan, poslana je u malu Risiku zajedno s ostalim sestrama Hrvaticama. Sve je to primila u duhu vjere i poslušnosti i u Risiki se opet pokazala velika dijeleći s tom zajednicom i dobro i zlo.« Recenzent je istaknuo kako je za kauzu veliki dopri-

nos što se autorica uhvatila u koštac zacijelo s jednim od najdelikantnijih pitanja koje ne može mimoći ovaj postupak, a to je: kako se Riječka Majka odnosila prema nacionalnom pitanju i nacionalnoj pripadnosti kada je u pitanje došla teritorijalna i politička pripadnost grada Rijeke nakon Prvog svjetskog rata.

Prigodnu riječ na predstavljanju uputila je vrhovna glavarica sestara Presvetog Srca Isusova u Rijeci č. M. Nives Stubičar. Predstavljacima i svim okupljenima na sudjelovanju zahvalila je autorica knjige i postulatorica kauze s. Dobroslava Mlakić. Zaključno, župnik župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u Rijeci mons. Sanjin Francetić vjernicima je kazao kako je Riječka Majka krštena u toj najstarijoj riječkoj župnoj crkvi te da se u njoj još uvijek nalazi krstionica iz tog vremena.

Promocija knjige okupila je veliki broj vjernika i redovnica iz Riječke metropolije, a odazvala joj se i poglavarica talijanske sestrinske zajednice s. Elena Agosto. U glazbenom dijelu nastupile su učenice Ženskog učeničkog doma »Marija Krucifiksa Kozulić« te Barbara Brezac Benigar i Vlaho Prohaska koji su premijerno izveli skladbu posvećenu Riječkoj Majci.

Službenica Božja Majka Marija Krucifiksa Kozulić umrla je na glasu svetosti prije 95 godina i za nju se vodi postupak za proglašenje blaženom i svetom. Predstavljanjem knjige počela je trodnevna duhovna priprema za obilježavanje Dana Riječke Majke.

Helena Anušić
(Preuzeto sa: ri-nadbiskupija.com)

SUSRET KRČKOG BISKUPA MONS. IVICA PETANJKA S DEHONIJANSKOM MLADEŽI

— KRK, 30. RUJNA 2017. —

Četrdesetak mladih Hrvatske dehoni-
janske mladeži (HDM) iz župa u Trnovčici
i Kutinskoj Slatini, zajedno sa svojim du-
hovnikom, o. Andrzejom Woškom, dehoni-
jancem, boravilo je u Krku na svojoj godiš-
njoj duhovnoj obnovi od 29. rujna do 1. lis-
topada. Tom su se prigodom susreli s bis-
kupom Ivicom Petanjkom OFM^{Cap.}, u
krčkoj katedrali u subotu, 30. rujna 2017.

Uvodno je vlč. Saša Ilijić, biskupov
tajnik, mladima rasvijetlio lik sluge Božje-
ga Antuna Mahnića, krčkog biskupa u
vremenu od 1897. do 1920, a potom im se
obratio biskup Petanjak. Biskup je izrazio
radost što ima mladih »koji su oduševljeni
za Isusa Krista i koji žele ići njegovim pu-
tem i žele živjeti po evanđelju Isusa Kris-
ta«, i potaknuo ih da nastoje živjeti od vjere
i tu vjeru odnijeti tamo gdje žive: u školu,
na fakultete i, danas – sutra, na radna mjes-
ta. »Trebate se angažirati u svim sferama i
porama ljudskog života«, nastavio je bi-
skup, naglašavajući potrebu i političkog
angažmana katolika koji se ne srame svoje
vjere, već je žive autentično, budno pazeći
»da ne osramote Isusa Krista«, »da paze i
budu ono što jesu, za što se predstavljaju da
jesu«. »To je naša odgovornost«, nastavio
je biskup, »da se angažiramo u izgradnji
ovoga svijeta i ovoga društva.« Ponovio je
svoju radost zbog zajedništva mladih, da
mole, surađuju, rade, jer je potrebno svoju
vjeru upoznavati i svoju vjeru izgrađivati.

Podijelio je s mladima i jednu svoju
spoznaju do koje je došao pripremajući
propovijed za slavlje monaškog ređenja u

benediktinskom samostanu koje je prvi put
predvodio dan ranije: » život svakoga od
nas već je zapisan u Svetomu pismu. Samo,
ja trebam uzeti to Sveto pismo i promatrati
ga kao drugu osobu, kao drugo 'ja', ako
hoćete, kao Isusa Krista.« Pozvao se na
svetu Malu Tereziju koja je listajući Sveto
pismo tražila smisao svoga poslanja i našla
ga je u 13. poglavlju Prve poslanice Ko-
rinćanima, u Himnu ljubavi te je odlučila:
»Bit ću ljubav u srcu Crkve, moje Majke«. Kao
primjer, biskup je naveo i sv. Franju
Asiškoga koji pronalazi životni smisao u
Matejevu evanđelju: »Isus šalje svoje uče-
nike i kaže im da ne nose sa sobom ni štapa
ni torbe... Franjo skače, sve baca, oblači na
sebe vreću i veže oko sebe konop i kaže: to
je moj život. Sveta Majka Terezija iz Kal-
kute prepoznaje u nemoćniku Isusa patnika
koji vapi: 'Žedan sam', riječi koje je Isus
rekao na križu. Sveti Antun Opat sluša
priču o bogatom mladiću i otkriva u tome
svoj smisao života... »Moj život sakriven
je u Svetomu pismu. Sve je tu. Potrebno je
samo stati pred riječ Božju i dopustiti da mi
ta Božja riječ progovori. Zato bih volio da
vi kao mladi ljudi, intelektualci, uzmete
Sveto pismo, pročitate par redaka, stanete
pred njih. Pitajte se što vam ta Božja riječ
govori. Da se pronađete u toj riječi. Možda
nekoga Bog poziva da bude svećenik, ne-
koga da bude redovnik, redovnica, nekoga
da se oženi, da se uda. Bitno je da tamo
gdje budete, budete kršćani, da to živite od
svoje vjere«, zaključio je biskup.

Jelena Vuković

BISKUP IVICA PREDVODIO MISNO SLAVLJE NA POČETKU SUSRETA MLADIH »KARMELIJADE«

— KRK, 6. LISTOPADA 2017. —

Od petka 6. do nedjelje 8. listopada 2017. župa Punat i tamošnji samostan Karmelićanki BSI bili su domaćini 14. po redu susreta mladih u duhu Karmela tzv. Karmelijade koja je ove godine okupila 250 mladih iz Hrvatske, BIH i Mađarske. Geslo susreta bilo je *Ljubav nikad ne prestaje*.

Susret je započeo molitvom sv. krunice i misnim slavljem kojeg je, u krčkoj katedrali, predvodio krčki biskup mons. Ivica Petanjak. Pjevanje su animirali mladi iz Remeta i Hrvatskog Leskovca.

U propovijedi, biskup Ivica istaknuo je kako je Isusa karakterizirala želja i sposobnost da se susretne sa svakom osobom, bilo kojeg staleža i uvjerenja, »ući u bilo čiju kuću i sjesti za stol s bilo kim: i s prijateljima i s učenicima i s farizejima i s carinicima; i istima reći ovo ti je dobro, a ovo ti nije dobro«, bez okolišanja. Progovorio je tako i stanovnicima gradova koji su se dičili svojom pobožnošću, važnošću ali i samodostatnošću: Korazinu, Betsaidi i Kafarnaumu. Upravo u tim gradovima Isus je činio najveća čudesa i propovijedao ali obraćenja nije bilo. Oni, koji su puno primili ipak nisu bili spremni obratiti se; zbog tvrdoće srca i težine grijeha, nisu spoznali čas Božjeg spasonosnog pohoda već su odbijali poruku spasenja koju im je Isus prenosio. No biskup napominje: »'Jao tebi' čak i nije toliko osuda nego jauk i bol samoga Isusa koji i u trenucima kad ga se u potpunosti odbija ne može sakriti onu svoju milosrdnu narav koja se čudi tolikoj ljudskoj tvrdoći srca. (...) Ovaj govor nas upozorava da je spasenje ozbiljna stvar, veoma ozbiljna. Ono je pitanje života i smrti. U pitanju je čovjekova vječnost koja se počinje graditi ovdje na zemlji.

Unatoč svemu, Isus ne objavljuje Boga kao suca nego kao Milosrdnog Oca, kao

Oca koji očekuje da njegova djeca prepoznaju tu najveću Božju kvalitetu. Kao Oca koji želi suradnju i prijateljstvo. Isus želi da mi to čujemo, da to prihvatimo. Želi da razumijemo da nam je potrebno spasenje. Da se ne možemo sami od sebe spasiti.«

Upravo je spasenje čovjeka i bio razlog Isusova utjelovljenja. »Njegovo utjelovljenje nije bila gluma, nego istinsko spuštanje u lik čovjeka sa svim posljedicama koje će iz toga proizaći, a znademo da je završio na križu kao razbojnik.«, ističe Biskup.

Također, Isus želi da između njega i nas, njegovih učenika, bude isto zajedništvo kao između njega i Oca. Kao što je Očeva riječ Isusova riječ, tako Isusova riječ treba biti riječ njegovih učenika. »Jedna jedina riječ: Isus i Otac. Jedna jedina riječ: učenici i Krist. To zajedništvo i identitet se moraju izgrađivati svaki dan. Pozvani smo da budemo iste misli s Kristom. Mi smo toliko povezani s Kristom da u sakramentu euharistije postajemo jedno s njim. Postajemo jedno tijelo. Nerazdruživi zauvijek: ovdje i u vječnosti.«

Biskup Ivica osvrnuo se i na geslo ovogodišnje Karmelijade: *Ljubav nikad ne prestaje* pa napomenuo: »Jedno je sigurno: s Božje strane ljubav nikad ne prestaje, jer ne može prestati, jer je Bog po svojoj naravi i po svojoj biti ljubav. Kad bi prestala ljubav, Bog bi prestao postojati. S Božje strane ljubav je zajamčena, ali što je s našom ljubavlju? Ljubav nema puno veze s osjećajima, jer su osjećaji varljivi i prevrtljivi kao vremenska prognoza. Ljubav je čin odluke. Ljubim jer želim ljubiti, ljubim jer hoću ljubiti. Ljubim te i kad mi prigovaraš i kad mi ne odgovaraš jer ljubav uvijek uključuje križ, uključuje bičeve, trnje, razapinjanje. Nitko ne može ispravno ljubiti tko nije spreman križ Kristov ispred sebe

metnuti. Krist na križu nije kšćanski simbol nego stvarnost ljudskog postojanja. Tko god pokuša zaobići križ neće daleko doći ili će samo u nevolje upasti.«

S. Dijana Mlinarić i s. Andreja Petravić zahvalile su biskupu što je predvodio ovo

misno slavlje, a predstavnici mladih uručili su mu buket i prigodni poklon.

Irena Žužić

NA BISKUPIJSKOM HODOČAŠĆU NA TRSAT OTVORENA GODINA DUHOVNIH ZVANJA U KRČKOJ BISKUPIJI

— 8. LISTOPADA 2017. —

Tradicionalno zavjetno hodočašće Krčke biskupije Majci Božjoj Trsatskoj, održano u nedjelju 8. listopada, ove se godine odvijalo u sasvim posebnom ozračju. Naime, upravo prilikom ovog okupljanja naše biskupijske zajednice u drevnom svetištu, biskup Ivica Petanjak otvorio je Godinu duhovnih zvanja za našu biskupiju.

Svečanom koncelebriranom misnom slavlju u perivoju Svetišta, prethodio je prigodni program satkan od molitve sv. krunice i svjedočanstva vlč. Silvija Španjića, č. s. Monike Ikić i Višnje Vidas, majke našeg svećenika vlč. Josipa Vidasa. Program je vodio vlč. Luka Paljević, župnik u Polju i član Odbora za pripremu Godine duhovnih zvanja.

O svom putu prema svećeništvu najprije je progovorio vlč. Silvio Španjić. Posvjedočio je o počecima koje je primio u svojoj vjerničkoj obitelji. Također, ukazao je na poteškoće na koje mlada osoba koja želi živjeti svoju vjeru nailazi, posebno u društvu svojih vršnjaka, o krizama koje je prolazio, te o utjecaju poruke i osobe sv. Ivana Pavla II, ali i pomoći župnika i ostalih svećenika u njegovom obraćenju i odluci da krene putem duhovnog poziva.

Č. s. Monika Ikić začetke svog duhovnog poziva primila je odrastajući u obitelji sa sedmero djece u kojoj se svakodnevno molila krunica i to sa nakanom da barem jedno od njih živi Bogu posvećenim živo-

tom. Ona i danas svjedoči o ljepoti redovničkog života te ohrabruje mlade da se odvažavaju na tu odluku.

Gđa Višnja Vidas posvjedočila je kako ništa ne može ispuniti prazninu koja u čovjeku nastaje ukoliko zanemari duhovnost. Život vjere po Duhu Svetome daje radost i puninu smisla koju ne daje ništa drugo. Mlade je potaknula da potraže svećenike i da zajedno s njima krenu putem rasta u duhovnosti i vjerničkom životu. Roditelje je pak ohrabrila da mole za svoju djecu i podrže ih u odluci da postanu svećenici.

Misno slavlje započelo je procesijom u kojoj su zavjetnu sliku Gospe Trsatske nosili s. Franciska Pia od Gospe Fatimske Barbiš i njezin otac Pavao Barbiš te bogoslov Saša Malović i njegova majka Olivera Malović.

Na početku misnog slavlja o. Biskupa, sve svećenike i okupljene vjernike pozdravio je fra Bernard Barbarić, gvardijan Franjevačkog samostana na Trsatu.

Prvo čitanje pročitala je Biserka Grdinić iz Svetog Vida, psalam su otpjevali Madina Budinić, Bruna Vlakančić i Tihomir Kuljanić iz Malog Lošinja, a drugo je čitanje pročitao Ivica Maškarin iz Banjola. Evanđelje je navijestio vlč. Anton Budinić.

Prigodnom homilijom okupljanim se hodočasnicima obratio mons. Petanjak.

Osvrnuvši se na pročitano Evanđelje i prisposobu o vinogradu i vinogradarima ubojicama, Biskup napominje kako je u slici vinograda opisana sva ona briga i ljubav kojom Bog brine za svijet: on je sam taj vinograd posadio, ogradio ga, iskopao tjesak, podigao kulu; on je s ljubavlju zasadio svaku lozu, za sve se pobrinuo i kad je sve uredio dao ga nama da ga obrađujemo i da nam on donosi rod te po tom rodu i mi budemo što sličniji svome Stvoritelju koji sve od postanka svijeta čini lijepim i želi da bude lijepo. No mi na njegovu dobrotu odgovaramo mržnjom i nasiljem.

»Nikako ne možemo izaći iz svoje uskogrudnosti i vidjeti da naš Stvoritelj sve što stvara ne zadržava za sebe, nego velikodušno daje nama, stavlja u naše ruke, a mi ne uspijevamo prepoznati veličinu dara ljubavi, nego to odmah za sebe zgrabimo i sebi prisvajamo i u svome egoizmu sve pretvaramo u zlo.«

Bog nam povjerava sve što je stvorio kao zrelima i odgovornima i, jer smo stvoreni na njegovu sliku, sposobnima brinuti se na dobro samih sebe i svojih bližnjih, no mi tu podbacujemo. »Unatoč svemu Bog se ne umara«, ističe Biskup, »Sav grijeh svijeta ne može uništiti Božju ljubav i milosrđe. To je značenje Isusovih riječi na kraju današnjeg evanđelja: 'Kamen koji odbaciše graditelji postade kamen zaglavni.' Ono što svijet bude odbacio, prezreo, ubio, to će postati temelj za novi svijet.«

Na kraju Biskup pojašnjava zašto započinjemo baš Godinu duhovnih zvanja: »Svjesni smo da smo svi skupa kao Božji vinograd plod ljubavi i dobrote Oca Stvoritelja. Da je svaki od nas odabran od Oca i otkupljen krvlju njegova Sina i posvećen snagom Duha Svetoga. Znademo da je neke između nas taj isti Otac izabrao i pozvao da budemo vinogradari u njegovu vinogradu. Budimo svjesni da smo sluge njegove i da ćemo biti pitani za kvalitetu uroda. Da nam je vinograd iznajmljen, da smo ga primili od drugih i da ga moramo predati drugima kako bi nastavio donositi svoje

plodove. Ove se godine na posebni način želimo truditi i moliti da Gospodar žetve pronade i osposobi nove vinogradare koji će biti radnici po srcu njegova Sina Isusa Krista. Trebaju nam uvjereni i oduševljeni blagovjesnici Radosne vijesti koji neće biti umorni već u ranu zoru prije nego počnu raditi.

Trebaju nam svećenici, redovnici i redovnice koji će se radovati ako rade više od drugih i ako im vinograd napreduje, jer onaj tko se ne raduje svome poslu i ne želi gledati plod svoga rada očito je zalutao i našao se na krivom mjestu.

Uz vinogradare i loza ima svoje značenje. Puno puta uz sav trud vinogradara loza ne rodi ili se osuši. I loza mora dati svoj doprinos, jer je plod Božje ljubavi i Božje brige. Zato i svi vi dragi vjernici svatko na svoj način neka se uključi u ovo veliko djelo Božje, u kojem nam Blažena Djevica Marija, kao izabrana loza, koja je urodila najboljim plodom, može biti trajnim uzorom. Ona se u potpunosti otvorila Božjim planovima, a da uopće nije znala doseg svoga pristanka.

Njezinom suradnjom i Božjom milošću došlo je spasenje svemu svijetu po Isusu Kristu. Od nas se očekuje ista otvorenost Božjim planovima po kojima on pronalazi načina kako doprijeti do svakog čovjeka i progovoriti svakom srcu na njegov način. Zato i započinjemo ovu Godinu duhovnih zvanja ovdje u Marijinom svetištu i slavljenjem svete euharistije jer želimo po Marijinom zagovoru od Isusa Krista izmoliti svećenike, redovnike i redovnice po njegovu primjeru i uzoru. A nama koji smo već u vinogradu Gospodnjem, neka obnovi mladost duha i udijeli novog žara i poleta koji će druge potaknuti da mu se odazovu i u potpunosti posvete.

Blažena Djevice Marijo, Gospo Trsatka, izmoli nam takvih duhovnih pastira kakav je bio naš sluga Božji Antun Mahnić koji je poput budna stražara s ljubavlju radio i bdio nad vinogradom ove naše Krčke

biskupije koju mu je Gospodin povjerio. Amen.«

Nakon ispovijesti vjere, molitvu vjernika predvodili su naši bogoslovi Zoran Maričević i Saša Malović.

Na kraju misnog slavlja, Biskup je pred likom Gospe Trsatske izmolio posvetnu molitvu, a zatim su svi vjernici zajedno izmolili molitvu Majci Božjoj za duhovna

zvanja, otisnutoj na sličicama koje su im ovom prigodom podijeljene.

Misno slavlje uveličali su pjevanjem udruženi zborovi župa Mali Lošinj, Veli Lošinj i Nerezine, a ministrirali su bogoslovi Krčke biskupije, novaci franjevci i ministranti župe Mali Lošinj.

Irena Žužić

JESENSKI PLENARNI SVEĆENIČKI SASTANAK

— KRK, 8. STUDENOG 2017. —

U srijedu, 8. studenog, održan je Jesenski plenarni sastanak svećenika i redovnika Krčke biskupije.

Uz krčkog biskupa mons. Ivicu Petanjka i biskupa u miru mons. Valtera Župana, sastanku su nazočili svećenici: Zvonimir Badurina Dudić, Marinko Barbiš, Krunoslav Boras, Anton Bozanić, Ivan Brnić, Ivan Brnić ml., Frane Brozić, Anton Budić, Ivan Buić, Bogumil Dabo, Marin Dašek, Ivan Debelić, Tomislav Debelić, Andrija Depikolozvane, Anton Depikolozvane, Milivoj Guszak, Marin Hendrih, Nikola Ilijić, Saša Ilijić, Dinko Justinić, Ivan Katunar, Ivica Katunar, Ivica Kordić, Marijan Kosić, Drago Ljubičić, Franko Markulić, Vjekoslav Martinčić, Ivan Milovčić, Mladen Mrakovčić, Luka Paljević, Ranko Papić, Anton Peranić, Matej Polonijo, Enco Rodinis, Zvonimir Seršić, Zlatko Sudac, Filip Šabalja, Silvio Španjić, Antun Toljanić, Anton Turčić, Ivan Turčić, Anton Valković, Franjo Velčić, Franjo Vitezić, Božidar Volarić, Antun Zec, Slavko Zec, Dražen Zrile, Robert Zubović, Mate Žic i Denis Žuškin; redovnici: fra Tomislav Ćurić OFM, fra Diego Deklić OFM, fra Anto Garić TOR, fra Ivan Gavran OFM, fra Mirko Gregov TOR, fra Tomislav Kero TOR, fra Bernard Rubinić TOR, fra Damjan Šešelja

TOR, fra Josip Vrdoljak TOR, fra Stjepan Žužić OFM; te krčki bogoslovi.

Sastanak je započeo u meditativnom ozračju, u miru krčke katedrale, gdje su, okupljeni pred Bogom, naši biskupi, svećenici i redovnici u pokorničkom bogoslužju slušali probrane riječi fra Diega Deklića, košljunskog gvardijana.

Prvo što im je fra Diego prizvao jest da prije susreta s braćom, mora biti susret s Bogom jer se jedino tako možemo prepoznati kao braća. Nadalje, navodeći Drugi vatikanski sabor, istaknuo je da moramo slušati Božju riječ koja stalno govori Božjem narodu kao i da svoj život moramo temeljiti na načelu – *Ljubav bližnjemu zla ne čini*. »Nismo pozvani na osrednjost nego na svetost, na davanje svog maksimuma Bogu i bližnjemu.« O međusobnim odnosima rekao je da je milostivom čovjeku Bog mjerilo, a ne drugi ljudi ili moj 'ja'. Besplodnost se javlja kod čovjeka koji ne uživa u Božjem zakonu dok je čestitost postupanje u skladu sa ispravnim evanđeoskim mjerilima. Tako se jedino može nositi svoj križ, zaključio je fra Diego citirajući *Nasljeduj Krista*, jer uvijek nam je nešto trpjeti.

Nakon klanjanja pred Presvetim Oltarskim sakramentom i zaključne molitve, su-

djelovanje u ostatku plenarnog sastanka nastavilo se u dvorani Biskupije.

Generalni vikar mons. Franjo Velčić moderirao je sastanak, a glavnu riječ, uz o. biskupa mons. Ivicu Petanjka, imali su članovi Odbora za pripremu Godine duhovnih zvanja, koja je otvorena na biskupijskom hodočašću na Trsat 8. listopada o.g., te povjerenici koji, u suradnji s Odborom, osmišljavaju prigodne inicijative i programe kako bi sadržajima na svom pastoralnom djelokrugu oplemenili i učinili plodonosnijom ovu Godinu.

Vlč. Ranko Papić predstavio je prigodni Priručnik koji sadrži materijal »koji prati pastoralnu godinu sa svim njezinim datostima i oplemenjuje ju molitvom za duhovna zvanja i podizanjem svijesti kod vjernika o važnosti duhovnih zvanja«. Istaknuo je kako je materijal prikladan za jednostavno i učestalo korištenje te pozvao svećenike da svom uobičajenom radu s djecom, obiteljima, mladima, dadnu ovaj naglasak i budu dovtljivi i inovativni u oblikovanju susreta i molitvenih okupljanja.

Vlč. Luka Paljević naglasio je značaj i jačinu svjedočenja pa je tako važna suradnja i raspoloživost svećenika, bogoslova i redovnika i redovnica da se odazovu na susrete sa mladima i obiteljima, posvjedoče o svom duhovnom pozivu i otvore svoja vrata onima koji bi ih htjeli posjetiti. Vlč. Luka najavio je i letke za obitelji i bolesnike koji su u pripremi kao i brošuru o našim svećenicima koji su ostali u sjećanju po vjernom služenju Kristu i zauzetosti oko povjerenih im vjernika, koju priprema vlč. Anton Bozanić.

Vlč. Marin Hendrih, povjerenik za mlade, najavio je duhovne obnove za mlade po otocima koje će se odvijati u korizmenim subotama u ožujku (iznimno u Cresu 27. siječnja) te koje će obrađivati temu *Darivanje sebe za druge i za Boga*.

Vlč. Anton Peranić, predstojnik Katehetskog ureda, izvijestio je o inicijativama vjeroučitelja koji su temu duhovnih zvanja

uklopili u školske kurikulume. Najavio je tiskanje slikovnice o biskupu Mahniću koju pripremaju vjeroučitelji sa osnovnoškolskom djecom te istaknuo vrijednost projektne nastave koja uključuje više aktera i poziva na suradnju. U tom vidu, najavio je za 3. ožujka 2018. susret s tematikom duhovnih zvanja, s humanitarnim karakterom, u Srednjoj školi u Krku.

Vlč. Anton Valković, povjerenik za obitelj, prezentirao je letke za bolesnike i obitelji ali i podsjetio na Godinu majčinstva koja se obilježava na nacionalnom nivou i prigodni materijal, te najavio Obiteljsku školu koja će se održati u Malinskoj od 10. do 12. studenog o.g., kao i na Nacionalni susret obitelji koji će se održati u rujnu 2018. godine.

Mirjana Žužić, voditeljica Apostolata žena za duhovno majčinstvo predstavila je rad Apostolata koji itekako može doprinijeti promicanju i molitvi za duhovna zvanja valorizirajući molitvu i žrtvu župljanki koje žele biti duhovne majke nekome od svećenika i moliti za duhovna zvanja.

Fra Diego Deklić, član Odbora, predstavio je i potaknuo na inicijativu oživljavanja društva svećenika klanjalaca koje je u svoje vrijeme okupio sl. Božji biskup Antun Mahnić.

Nakon predstavljanja programa i inicijativa Godine duhovnih zvanja, uslijedila je rasprava i prijedlozi sudionika. Istaknuta je vrijednost osobnih svjedočanstava kao i snaga molitvenih susreta.

Na kraju se okupljenima obratio biskup Ivica Petanjak. Podsjetio je svećenike na neke nadolazeće događaje kao npr. proslavu 25. obljetnice Pokreta za život, 18. studenog u Malinskoj.

Što se tiče zauzetosti oko promocije duhovnih zvanja, Biskup je naglasio važnost izgrađivanja složnosti i bratske povezanosti prezbiterija, rad na osobnoj svetosti i izgradnji te pozvao svećenike da imajući Krista kao uzor i mjerilo teže maksimalno

mogućem, daju sve od sebe i tako postanu stupovi na kojima će se graditi kršćanske zajednice. iskup je sa svećenicima podijelio i dojmove sa dvotjednog posjeta Zambiji gdje misionar Boris Dabo djeluje već 34 godine i gdje je, sa žarom i sa puno volje i

žrtve, nailazeći na mnogobrojne poteškoće i zapreke, osnovao već 5 misijskih postaja.

Biskup Ivica, susret je zaključio predvođeci zajedničku molitvu.

Irena Žužić

ODRŽANA 15. OBITELJSKA ŠKOLA RIJEČKE METROPOLIJE

— MALINSKA, 10. – 12. STUDENOG 2017. —

U Malinskoj je, u hotelu »Malin«, u organizaciji Ureda za obitelj Riječke nadbiskupije, od 10.-12. studenog 2017. održana 15. po redu Obiteljska škola riječke metropolije. Tema Škole i ovoga je puta bila vrlo aktualna: *Kako postati i ostati dobar roditelj*, a predavači Darko Sambol, psiholog, Zorica Janković, defektolog te Claudia Juranić Klarić, predsjednica udruge udomitelja djece »Damdom«.

Ako govorimo u brojevima može se reći da je ovo bila jedno od najposjećenijih Škola dosad. Sudjelovalo je: 57 obitelji iz riječke nadbiskupije, 3 iz gospičko-senjske, 18 iz porečko-pulske, 14 iz krčke biskupije. Sveukupno 92 obitelji ili 520 osoba. Radilo se u 10 radionica za odrasle i 13 za djecu.

Po već ustaljenoj praksi svaki je radni dio započeo s predavanjem i nastavio se razrađivati s manjoj grupom ljudi u radionicama.

Prvo predavanje defektologice gđe. Zorice Janković bilo je o majčinstvu. Predavačica je progovorila o roditeljstvu kao o zanatu koji se uči cijeli život. Naglasila je koliko je stabilnost braka važna u odgoju djece. O tome najbolje govori činjenica da su djeca rođena u nesretnim brakovima pet puta nervoznija i uplašenija od djece rođene u sretnim brakovima. Usporedila je roditelje sa šegrtima koji cijeli život napreduju. Za svoje je predavanje provela i malo istraživanje o tome što djeca različitih uzrasta govore što je za njih mama i to tako da ka-

žu prvo čega se sjete kad pomisle na mamu. Asocijacije su bile šarolike: od onih da je to osoba koja ih voli najviše na svijetu, preko one koja peče najbolje palačinke, pa do one koja gleda turske sapunice. Zanimljivo je da čak ni srednjoškolci uz riječ mama vrlo rijetko vezuju vjeru i molitvu.

Drugo predavanje psihologa gop. Darka Sambola nazvano je *Očevi, gdje ste?* Predavač je govorio o ulozi oca u obitelji nekad i danas. Današnji otac sebe vidi uključenog u obitelj za razliku od nekadašnjeg oca koji je bio »vrhovni autoritet«, ali često odsutan. Naglašena je prevažna uloga oca u životu djece koja se često zanemaruje. Danas se zanemaruje i uloga oca kao prenositelja vjere u obitelji.

U trećem predavanju gđe. Claudie Juranić Klarić, predsjednice udruge DAMDOM, bilo je riječi o udomiteljstvu kao jednoj od mogućnosti kako pomoći djeci koja su napuštena ili imaju neadekvatnu roditeljsku skrb. Nažalost, još uvijek ima djece koja čitavo svoje djetinjstvo provedu u institucijama i nikad nisu osjetila toplinu obiteljske atmosfere i pravog doma, nikad nisu nigdje pripadala. Iako su uvjeti koje treba ispunjavati da bi netko postao udomitelj minimalni, parovi se teško odlučuju na udomljavanje pa tako u PGŽ ima samo 25 udomiteljskih obitelji. Ono zahtjeva puno žrtve bez ikakve garancije uspjeha.

Subota uvečer pravo je vrijeme da i djeca pokažu svojim roditeljima što su radi-

la u radionicama. To je njihovih pet minuta. A nakon toga, za one koji još nisu pozaspali, slijedi druženje uz pjesmu i ples.

Onima koji su na Školi sada bili prvi put, teško da će to biti i posljednji, a oni koji se iz godine u godinu vraćaju svjedoče da im je tamo lijepo biti, najviše zato što tu dolaze oni koji ih razumiju, koji se susreću sa sličnim problemima u odgoju djece kao i

oni sami i ne žele ih gurati pod tepih. Tu još ima onih kojima je vjera i svakodnevna obiteljska molitva jednako važna kao i kruh svagdašnji koji zarađuju. I što je jako važno, njihova djeca ovdje mogu vidjeti da ima još obitelji koje se prije jela prekriže i pomole i koje zajednički sudjeluju na misi.

Ljubica i Dean Kosić

OBILJEŽENO 25. GODINA DJELOVANJA POKRETA ZA ŽIVOT

— MALINSKA, 18. STUDENOG 2017. —

U radosnom ozračju nekoliko stotina vjernika iz naše biskupije ali i drugih krajeva naše domovine, te sa dvadesetak redovnica, slavili smo s početkom u deset sati svečanu euharistiju koju je u dvorani hotela Malin predvodio u suslavlju 18 svećenika biskup ordinarij Ivica Petanjak. U vrlo bogatoj propovijedi biskup je (s) nama lomio Božju riječ i osvijetlio poslanje za život, ne samo člana ili simpatizera Pokreta, već svakog koji želi biti Kristov učenik. Svaka riječ imala je dodatnu težinu jer smo slavili život baš na dan tužnih spomena na žrtve Vukovara i Škabrnje. Sam je biskup na početku poželio da nam njihova žrtva bude nadahnuće.

Knjiga Ponovljenog zakona (30,15-20), istaknuo je na početku propovijedi, poziva nas na odgovornost jer moramo odlučiti o nama i to za sadašnjost i za budućnost, za vremenitost i za vječnost.

Na prvi pogled ove riječi mogu izgledati kao neko prijeteće upozorenje, a zapravo se radi o poticanju da budemo razboriti kod izbora između života i smrti. Budući da smo stvoreni na sliku Božju, naglasio je naš biskup, biti povezan s Bogom nije neka nadogradnja, nego je neophodnost povezanosti kako bi imali život u sebi.

Treba izabrati život i mi ćemo svi reći da biramo život, ali kad taj život treba i živjeti odlazimo daleko od puta života. Zato nas, ra-

di našeg dobra, sam Bog nagovara: »Život biraj!«

Tako dolazimo, rekao je, do onoga što je u vjeri presudno, a to je poslušnost volji Božjoj. Živjeti znači obvezati se na svoj izbor. Dati riječ sebi, Bogu i ljudima. Živjeti je izbor, ali taj izbor obvezuje isto kao i ljubav. I ljubav je izbor, ali izbor koji obvezuje. Zato su život i ljubav spojeni.

Život, ljubav i poslušnost idu zajedno. Sve ih se bira u slobodi i, ako ih se bude živjelo u slobodi, one vode u život vječni. Postaju spasonosne.

Mi možemo birati između života i smrti, ali mi ne možemo definirati život. To je u Božjim rukama. Bog daje sadržaj životu, a nama je dana mogućnost da taj sadržaj prihvatimo kao dar.

Bog jamči da je u tom životu koji on predlaže naša sreća i naše spasenje. Zato nama nije dano da mi biramo sadržaj tog života, jer bi ga mi sigurno drugačije »napunili« ili zamislili, ali onaj oblik i sadržaj koji bismo mi dali ne bi bio stvarni život, nego obmana.

Mi bismo trebali imati sliku Boga koji nas želi imati u slobodi, ali se boji da ju ne upotrijebimo sebi na propast. Zbog toga nam pomaže izabrati pravi put. Vjeruj Njegovoj riječi i živi po njoj, a onda ćeš živjeti shvatiti zašto je tako.

Život se sastoji u ljubavi prema Bogu, u opsluživanju njegovih riječi, u pozornosti na ono što on govori.

Obrnuti put je onaj koji smo mi trasirali, a on je često popločen našom ohološću, umišljenošću, osvetoljubivošću, inatom. Sve to ide neko vrijeme, a onda se događa potpuno razočaranje i nastaje ruševina golema.

Bog nas nikad ne prisiljava u našim izborima, ali nas upozorava na opasnosti koje mogu izaći iz krivog odabira.

Čovjek bira u slobodi, ali su posljedice tog izbora potpuno suprotne: život ili smrt, blagoslov ili prokletstvo. Zato se očekuje da je onaj tko bira zrela i odgovorna osoba.

Čini se da najveći broj kršćana, primijetio je, još nije došao do te spoznaje. Kad mi imamo pred sobom Sveto pismo i cjelokupnu objavu Božju, kao da ne uviđamo s koliko ozbiljnosti, truda, ljubavi, strpljenja, žrtve... Bog pristupa čovjeku i svemu stvorenom. Mi nismo ovdje na zemlji produkt nečijeg hira, zabave.... netko se zanio ili se našalio pa je nešto ispalo ili se dogodilo.

Ne! Kod Boga je sve promišljeno, odvađeno, stvoreno s određenim smislom i svrhom i ciljem. Što god mi je darovano, bilo koji talent koji mi je udijeljen, nije darovan bez veze. To više što mi kao kršćani to znamo. Mi bi smo morali biti ponosni što nam je udijeljena milost da znademo ono što drugi ne znaju. Što ne moramo trošiti vrijeme na otkrivanje pravog puta i pravog smisla života kad nam je to već objavljeno.

Sve to potvrđuje sam Isus Krist riječima: »Ja sam Put, Istina i Život.« Nema puta izvan Krista, nema istine izvan Krista, nema života izvan Krista.

To sad jednostavno znači ovo: nakon što se Sin Božji utjelovio i došao k nama i objavio nam u potpunosti Boga, mi sada znademo i kako se zove taj put koji treba izabrati, znademo i način života koji treba živjeti. Put se zove Isus Krist. Život se zove Isus Krist.

Slavimo danas 25 godina Pokreta za život, dodao je i ustvrdio: Život je sam po sebi pokret. Bog je život. Život je već dan. Život

je na djelu, ali ga mi moramo prihvatiti. Mi ne smijemo biti gušitelji i ubojice života. Mi ćemo moći prihvatiti život tek kad u potpunosti prihvatimo Božju riječ i Isusov primjer života.

Mi ćemo biti nositelji života, posvijestio je nazočnima, tek kad budemo usvojili današnje evanđelje koje kaže: »Dobiva samo onaj koji daje, živi samo onaj koji umire, sretan je samo onaj koji misli na druge; koji prvi ljubi, prvi daje, prvi prašta, a ne zna hoće li biti ljubljen, hoće li mu biti uzvraćeno, hoće li mu biti oprošteno«.

Kršćanin po primjeru Boga i Isusa Krista uvijek i svaki dan pravi prvi korak u bilo čemu što u sebi nosi klicu života i dobra, bez obzira hoće li mu na kraju dana netko uzvratiti na isti način. Prihvatimo ovo sveto evanđelje i stavimo svoje korake u stope Isusove i ne okrećimo se. Sve drugo će ići samo od sebe.

Pjevanje su na euharistiji vrlo skladne predvodile djevojke iz Cresa, njih osam, dok su prvo čitanje pročitali Ivan Zec, a evanđelje generalni vikar mons. dr. Franjo Velčić. Molitvu vjernika pročitali su zajedničkim snagama članovi Pokreta, sa svih otoka naše biskupije po jedan.

Nakon svete mise i kratke stanke, a prije samog izlaganja, predsjednik Pokreta Šime Paparić, koji je podnio najveći teret organizacije ovog događanja, zahvalio se braniteljima na daru slobode koja je omogućila osnutak Udruge, svim dobročiniteljima i poduzimateljima Pokreta te udijelio zahvalnice biskupima Valteru i Ivici. Čestitke su uputili i mnogi izočni simpatizeri Pokreta od kojih izdvajamo kardinala Josipa Bozanića, mons. dr. Mate Uzinića, biskupa dubrovačkog i predsjednika Vijeća HBK za život i obitelj, kao i čestitku iz Ureda predsjednice Kolinde Grabar Kitarović te Ureda premijera Andreja Plenkovića. Čestitku su poslali i iz udruga Grozd i Teen Star te prof. Ljilja Vokić i gđa Zdenka Ninić.

Nazočan je pak bio načelnik Malinske gosp. Anton Kraljić. U svom obraćanju, biskup Valter je upozorio na duhovni rat protiv života i sve pozvao na zauzetost u ovom apo-

stolatu iako on puno u duhovnom smislu košta svakoga tko mu se posveti.

Usljedio je kao i uvijek vrlo izazovno, jer potiče na razmišljanje, ruši uobičajene kalupe i postavke kojima obiluje naša hrvatska (medijska, službena, nametnuta) stvarnost, izlaganje akademika, našeg vrsnog znanstvenika, možemo reći čuvenog te uglednog svjetskog fizičara prof. dr. sc. Davora Pa-

vune. Njegovo predavanje oduševilo je sve u dvorani. Dr. Pavuna kao čovjek koji duhovno i znanstveno svjedoči izvornost svakog od nas, primjerom je potvrđuje. Dubinu spoznaje koja dolazi od Izvora koji je Bog kojeg je našao nakon mnogih lutanja, tj. Bog je našao njega, a on se dao naći.

*Šime Paparić
Zvonimir Badurina Dudić*

ZAREĐEN VLČ. JOSIP KARABAĆ, NOVI ĐAKON KRČKE BISKUPIJE

— PUNAT, 30. STUDENOG 2017. —

U Puntu na o. Krku, na blagdan sv. Andrije, 30. studenog, krčki biskup mons. Ivica Petanjak zaredio je bogoslova Josipa Karabaića, rodnom iz ove župe, za đakona Krčke biskupije. Uz sudjelovanje biskupa u miru mons. Valtera Župana, koncelebraciju četrdesetak svećenika i redovnika i mnoštvo vjernika koji su ispunili Župnu crkvu Presvetog Trojstva, odvijalo se svečano misno slavlje ređenja.

Okupljene je na početku pozdravio puntarski župnik vlč. Ivica Kordić koji je istaknuo kako je ovo veliki događaj za Župu Punat i našu biskupiju te kako je sigurno i zasluga sv. Andrije, koji je od običnog ribara postao velikim 'ribarom ljudi', što danas imamo pred sobom 'kapitalca' – novog đakona vlč. Josipa Karabaića.

U homiliji, biskup Ivica je, na temelju Evandjelja u kojem je opisan Isusov poziv upućen braći Petru i Andriji te Jakovu Zebedejevu i Ivanu, progovorio o stvaralačkoj dimenziji i snazi Božjeg poziva. Ma koliko zaslužan, plodonosan i divljenja vrijedan bio život pojedinog sveca, sve počinje od Isusovog pogleda i izričitog poziva. Mi često Božji pogled doživljavamo kao osuđujući a stvarnost je upravo suprotna: »Isus, kao savršeni objavitelj Oca, pokazuje da se blago onom na kome se Božje oko zaustavi. Blago onom koga Bog gleda i koga Bog pogleda. Božji pogled jamči moju

egzistenciju. Božji pogled daje život. Bog svraća svoj pogled na onoga koga ljubi. Božji su pogledi pogledi milosrđa i poziva. Gledati Boga vječna je čežnja čovjeka i gledati Boga znači biti spašen i imati mjesto u rajuu.«

Biskup također naglašava kako »Bog može pozivati i preko drugih ljudi i preko različitih događaja, ali je poziv uvijek direktan, osoban i po imenu.« te nastavlja: »Svojim pogledom Isus vidi što je u srcu čovjekovom i na temelju te spoznaje upućuje mu riječ poziva koja ide od uha do srca onoga koga se poziva.«

»Zašto kažemo da je poziv kao stvaranje? Oboje kreće od nule. Bog stvara pozivajući u život nešto što do sada nije postojalo. Bog nekoga poziva tako da ga zove po imenu i otkriva njemu samome istinu o sebi i poziva ga na nešto što do sada nije bio. Počinje novi život.« »Isusov osobni i izravni poziv jest poziv da se s njim uspostavi takav intiman odnos da se bude kao on. Biti kršćanin znači odgovoriti na taj poziv. To bi ujedno bila i najkraća definicija obraćenja. Okrenuti se prema Isusu Kristu. Tko se okrene prema Kristu taj se obratio i taj se spasio. Taj je već u Kraljevstvu nebeskom. Taj je već brat među braćom i sestrama.«

Zadivljuje kako apostoli na Isusov poziv odgovaraju promptno i odlučno. »Ka-

kav je to morao biti Isusov pogled i poziv da su oni istog trena ostavili sve i pošli za njim? Pogled i poziv kojem se nisu mogli oduprijeti. Od ovog trena pripadaju samo Isusu Kristu. Nikakvog ljudskog ni materijalnog oslonca na svijetu više nemaju. Kao da su već dionici Božjeg Kraljevstva u punini. Ostavljaju sve s radošću. Možda je to odgovor kako su se mogli bez ikakvog premisslanja odazvati. Kad se nešto čini s radošću ne pita se za cijenu i ne kuka se.«, objašnjava Biskup. »Radost je snaga dobre odluke. Kad je donešena živi ju se odvažno, a prema svakoj drugoj koja bi se htjela nametnuti mora se postaviti odlučno kao da je nema i ne postoji.«

Đakonu Josipu Biskup je uputio sljedeće riječi: »Samo Ti i Isus Krist znate na kojoj ste se rivi susreli. Samo vas dvojica znadete kad se dogodio trenutak 'obraćenja' u kojem si se osjetio primijećen, fokusiran i u kojem si se okrenuo u potpunosti Kristu i krenuo za njim. Nastavi taj započeti hod na koji te sam Krist poziva, ne okreći se i ne dopusti drugim ponudama da te skrenu s puta njegova. Nastavi odlučno i radosno, jer Bog ljubi vesela darivatelja, kao što i on nas obdaruje ne zato što mora nego zato što hoće i što nas voli.«

Nakon homilije, nastupio je obred đakonskog ređenja, Josipova obećanja izrečena pred biskupom, prostiranje i litanije svih svetih, polaganje ruku i posvetna molitva, oblačenje štole i dalmatike, primanje Evanđelistara, jer đakon je poslužitelj i navjesticatelj Radosne vijesti, te cjelov mira.

Pred kraj mise, u ime vjernika Župe Pumat, čestitku đakonu Josipu, njegovim roditeljima te biskupu Ivici, uputila je gđa. Ružica Manzoni. Rekla je kako župa Pumat Josipa prati molitvama na njegovom putu prema svećeničkoj službi te s radošću iščekuje njegovo svećeničko ređenje i mladomisničko slavlje u Puntu.

Na kraju je svoje zahvale izrekao sam ređenik, zahvalivši ponajprije samome Trojstvenom Bogu koji ga je stvorio i pozvao na ovaj put, Majci Mariji koja ga prati i štiti, a onda i svojim roditeljima, biskupu Ivici i biskupu Valteru te Euharistijskoj zajednici Srca Isusova i Marijina, župniku i svim svećenicima koji su ga pratili na njegovom putu te cijeloj vjerničkoj zajednici.

Irena Žužić

U ZAGREBU POSTAVLJENA SPOMEN-PLOČA SLUGI BOŽJEM ANTUNU MAHNIĆU

— 3. PROSINCA 2017. —

Župa i samostan sv. Franje Ksaverskog u Zagrebu, u sjedištu Provincije franjevac trećoredaca glagoljaša, ove su godine u nedjelju, 3. prosinca, proslavili svetkovinu svog zaštitnika u posebnom zajedništvu s klerom i vjernicima Krčke biskupije. Krčki biskup mons. dr. Ivica Petanjak, OFMCap, predsjedao je svečanoj euharistiji, a zatim je u crkvi otkrio spomen-ploču slugi Božjem krčkom biskupu dr. Antunu Mahniću čije je tijelo počivalo u toj crkvi od 1929.

do 2002. godine kada je preneseno u krčku katedralu. Ploču je »u znak zahvalnosti franjevcima trećoredcima i na trajan spomen« postavila Krčka biskupija »o 120. obljetnici biskupskog ređenja i ustoličenja« sluge Božjega.

Provincijal fra Ivo Martinović je na početku u ime Provincije, nazočnih svećenika Gornjogradskega dekanata, redovnica, župljana i štovatelja sv. Franje Ksaver-

skog pozdravio mons. Ivicu Petanjka i nazočne svećenike i vjernike Krčke biskupije i čestitao im 120. obljetnicu ustoličenja biskupa Mahnića. Podsjetio je kako je biskup Mahnić upravo na današnji dan, 3. prosinca 1896., bio imenovan krčkim biskupom te istaknuo kao su i sv. Franjo Ksaverski i sluga Božji Antun Mahnić postali i ostali »duhovni velikani, uzori Crkve i naši nebeski zagovornici« te »nas na početku ovoga došašća pozivaju da se poput njih usmjerimo na Krista koji nas po ovom slavlju na poseban način povezuje s njima i ujedinijuje u otajstvu svoje vječne ljubavi«.

Uvodeći u liturgijsko slavlje biskup Ivica Petanjak je zahvalio franjevcima trećoredcima »što su omogućili da kroz tolika desetljeća sluga Božji Antun Mahnić počiva na ovome mjestu, u ovoj crkvi«. On je, dodao je, »bio povezan s ovim redovnicima, rado k njima dolazio jer su franjevci – glagoljaši, a on je promicao liturgiju na narodnom jeziku i svim srcem se borio za nju.«

U prigodnoj homiliji biskup je, polazeći od riječi proroka Izaije koje su se čitale te prve nedjelje došašća, između ostalog rekao: »Svaki put kad se udaljimo od Boga, mi ga guramo od sebe i tjeramo da ide negdje u nebo, daleko od nas; neka nas pusti da si uredimo život po svome. Kad nas naša sloboda i naš izbor ne oslobode nego zarobe, obraćamo se Bogu kao Ocu da nas oslobodi o d nas samih. I Bog kao Otac ne ostaje gluh na te naše vapaje. S dolaskom Božjeg Sina na zemlju i njegovim utjelovljenjem i rođenjem Bog je uistinu otvorio nebesa i sišao među nas na način da to nebo nikad više ne bude zatvoreno.«

U nastavku je poručio: »Bog nam dolazi ususret po svome Sinu, ali i po mnogim drugim osobama koje su svoj život oblikovale u svjetlu Kristova evanđelja. Jedan od tih je sveti Franjo Ksaverski (...) kome je posvećena ova crkva i po kome je ime dobio ovaj dio grada Zagreba, a drugi je sluga Božji biskup Antun Mahnić čiji su zemni ostatci dugi niz godina počivali u

ovoj crkvi. Sveti Franjo Ksaverski se u prvoj polovici 16. stoljeća uputio na Daleki istok, do Indije i Japana i svoj život, koji je trajao samo četrdeset i šest godina u potpunosti posvetio širenju Kristova evanđelja. (...) Sluga Božji biskup Mahnić bio je otac onoga što se u prošlom stoljeću zvalo Hrvatski katolički pokret, čija je glavna svrha bila širiti Kristovo evanđelje i živjeti ga u svojoj sredini, poglavito među mladima, u duhu katoličke reforme, čestog slavljenja euharistije i primanja svete pričesti« .

Odgovarajući na pitanje čime je biskup Mahnić uspio pridobiti naklonost mladih biskup Petanjak je iznio nekoliko svjedočanstava o njemu: »Mahnić ne traži svoje slave. Ali je pogodilo put u mlada srca. Prorok [Mahnić] se zna svakomu prilagoditi pa usvojiti đaćku misao. Znali su to dobro đaci pa su se obraćali Proroku kao svome ocu.« (dr. Fran Binički) – »Đake je k njemu privlačila njegova izobraženost, skromnost, idealizam, optimizam, radikalizam i hrvatska borbenost.« (Mate Polonijo) – »Ono glavno, radi čega je mladež njegova volila, bila je njegova golema ljubav. Da, u tom mirnom, šutljivom čovjeku plamsala je orijaška nadprirodna ljubav, koja je bila pokretačicom svega njegova rada...« (Milan Pavelić). »Ako dodamo da su plod duhovnog života i rada biskupa Mahnića sada već blaženi Ivan Merz i službenica Božja Marica Stanković, kao najpoznatiji široj javnosti, onda Antun Mahnić uistinu ima sva obilježja očinstva Boga samoga koji je uvijek tu pokraj nas... da nas podrži... i pomogne da idemo naprijed, a on kao da ostaje u sjeni, uvijek pri ruci, nikad kao onaj koji sebe stavlja u prvi plan«, dodao je biskup te, oslanjajući se na njegove suvremenike, istaknuo da je Mahnić bio 'čovjek načela', radikalno u načelima i djelima.

Na kraju je u svjetlu primjera svjedočenja i djelovanja biskupa Mahnića u vrijeme Hrvatskoga katoličkog pokreta upitao nazočne: »Gdje smo mi danas? Jesu li nama svima ovo demokratsko društvo i vri-

jeme zatvorili usta da mi u ime sveopće slobode i prava, koji se traže za svaku biljku i životinju, danas ne smijemo ništa reći, a da nas se odmah ne prozove i ne obilježi kao konzervativne i nazadne, čak nehumane? Gdje je nama danas Mahnićev radikalizam i hrabrost da kažemo i da nam bude uzvraćeno, da se borimo, pa i svađamo, za svoja uvjerenja i načela?»

Na kraju euharistijskog slavlja fra Ivan Paponja, gvardijan i župnik, zahvalio se svima koji su sudjelovali u proslavi župne i samostanske svetkovine sv. Franje Ksaverskog: braći franjevcima trećoredcima iz samostana na Ksaveru, iz samostana u Odri i iz Kvarnerske regije na čelu s krčkim gvardijanom fra Antunom Badurinom, svećenicima Gornjogradskog dekanata na čelu s dekanom fra Martinom Jakovićem te posebno biskupu Ivici Petanjku, svećenicima i vjernicima Krčke biskupije i katedralnom zboru iz Krka.

Prije postavljanja spomen-ploče nanožnima se obratio postulator vlč. Saša Ilijić. Podsjetio je na suradnju i prijateljstvo sluga Božjega Antuna Mahnića i franjevaca trećoredaca od samih početaka njegova dolaska na prostor Krčke biskupije. Biskup je preminuo u Zagrebu 14. prosinca 1920. te je zbog nemogućnosti ukopa u Krku privremeno pokopan u kanoničku grobnicu na Mirogoju. Podsjetio je i na zapise fra Ignacija Radića franjevca trećoredca, Mahnićevog životopisca, ispovjednika i prijatelja u kojima možemo čitati kako je 3. studenog 1929. njegovo ekshumirano tijelo svečano preneseno s Mirogoja na Ksaver. Tadašnji provincijal fra Bono Zec je u toj prigodi između ostalog rekao: »Tijelo njegovo ostat će trajno s nama, a duh njegov vodit će nas u svetom radu za duševno i religiozno

prosvjetljivanje hrvatskog naroda. I tako će ovaj hram Božji biti spomenik Mahnićeve borbe za hrvatski narod i glagoljicu, svetište, komu će hodočastiti svi oni, u kojima živi duh velikoga i neumrloga Mahnića«. Na kraju je postulator zahvalio provincijalu fra Ivi Martinoviću i provincijskoj upravi te fra Ivanu Paponji gvardijanu i župniku na Ksaveru »što su prepoznali vrijednost ovog trenutka« i »našu gestu zahvale«.

Spomen-ploču je u crkvi, u kapeli Bezgrješne, otkrio biskup Ivica Petanjak u pratnji provincijala fra Ive Martinovića i gvardijana i župnika fra Ivana Paponje te generalnog vikara Krčke biskupije dr. Franje Velčića i postulatora vlč. Saše Ilijića, a zatim izmolio molitvu slugi Božjemu Antunu Mahniću.

Otkrivanje spomen-ploče pratio je katedralni zbor iz Krka pjevajuću himan *In Cruce salus – U Križu je spas*, napisan u čast Sluge Božjega ne temelju njegova biskupskoga gesla.

Uz biskupa Ivicu Petanjka koncelebrirala su osamnaestorica svećenika među kojima su uz franjevce trećoredce, svećenike iz dekanata i svećenike s Krka bili i mons. Enco Rodinis, ravnatelj Informativne katoličke agencije i fra Zdravko Lazić, OFM, gvardijan franjevačkog samostana na Kapitolu. Posluživali su novozaređeni đakon Krčke biskupije vlč. Josip Karabaić i bogoslovi iz Krka te bogoslovi i postulanti franjevaca trećoredaca. Župnome zboru sa Ksavera pridružio se u pjevanju katedralni zbor iz Krka. U slavlju su, uz mnoge župljane i vjernike, sudjelovali i članovi Središnjega križarskog vodstva iz Zagreba.

Fra Zvonimir Brusac

**SUSRET MONS. IVICE PETANJKA S RAVNATELJIMA
ODGOJNO OBRAZOVNIH INSTITUCIJA NA PODRUČJU KRČKE BISKUPIJE**

— KRK, 13. PROSINCA 2017.—

Susret krčkoga biskupa mons. Ivica Petanjka i predstojnika Katehetskog ureda mr. Antona Peranića s ravnateljicama i ravnateljima dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola te odgojnog doma na području Krčke biskupije u kojima se provodi vjerski odgoj i vjeronauk održan je 13. prosinca u Biskupskom domu u Krku.

Pozdravljajući okupljene ravnateljice i ravnatelje, biskup Ivica izrazio je veliko zadovoljstvo što ih može ugostiti, počastiti i odati im priznanje za sve ono što oni i ustanove koje predstavljaju i vode čine u odgojno obrazovnom sustavu. Rekao im je da odgajati nikada nije bilo jednostavno i lako pa tako ni danas. Potrebno je puno mudrosti, znanja i ljubavi u tom zahtjevnom radu vrtića i škola, koji nadograđuje i dopunja, a nikako ne može nadomjestiti, ono što djeca dobivaju u obitelji, a pogotovo kada u obitelji to vrlo malo dobiju. Potaknuo ih je da svojim ponašanjem i djelovanjem pozitivno utječu na odgojitelje, nastavnike i profesore, da ih ohrabruju i prenose na njih pozitivne impulse za zahtjevni odgojno obrazovni rad.

Predstojnik Katehetskog ureda mr. Anton Peranić održao je izlaganje na temu: *25 godina vjeronauka u školi na području Krčke biskupije*. On je govorio o važnosti vjeronauka u školi. Podsjetio je na povijesne okolnosti povratka vjeronauka u školski sustav i njegove važnosti u cjelovitom odgoju djece i mladih na dobro škole, Crkve i društva. Sa zahvalnošću se sjetio svih onih koji su svojim radom pridonijeli uvođenju

vjeronauka u škole na području Krčke biskupije. Istaknuo je posebno važnu ulogu ravnatelja u integriranju vjeronauka u škole. Oni su svojom stručnom i ljudskom pomoću, u jako dobroj komunikaciji s Katehetskim uredom, puno učinili. Potom je iznio statističke podatke za proteklih 25 godina o vjeroučiteljima po crkvenom pozivu i njihovom doprinosu vjeronauku u školi te o polaznicima vjeronauka po matičnim školama Krčke biskupije.

Nakon izlaganja uslijedila je zanimljiva i konstruktivna rasprava. Dotaknuti su raznovrsni problemi i poteškoće, a isto tako i lijepe strane odgojno obrazovnog rada.

Prisutni ravnatelji i ravnateljice obdarile su biskupa prigodnim poklonima, a ravnateljica osnovne škole Ivana Rabljanina iz Raba, Anamari Šarin, dipl. pedagog prof. u ime svih ravnatelja izrazila je zadovoljstvo zbog još jednog lijepog susreta na kojem su doživjeli razumijevanje i podršku za svoj zahtjevni i odgovorni rad.

U dijelu susreta dr. Franjo Velčić proveo je ravnateljice i ravnatelje katedralom u kojoj su se zaustavili na grobu sluge Božjega Antuna Mahnića i sakralnom zbirkom u crkvi sv. Kvirina.

Susret je ugodno završio zajedničkim ručkom u Biskupskom domu gdje se priključio i mons. Valter Župan, biskup u miru. Biskup Ivica je prisutnim ravnateljicama i ravnateljima još jednom zahvalio i uzvratilo im poklonom.

Anton Peranić

SADRŽAJ 2017.

SADRŽAJ 1/2017.

DOKUMENTI.....	3
Pismo Svetoga Oca Franje biskupima na blagdan Nevine dječice.....	3
Poruka Svetog Oca Franje u prigodi proslave 50. Svjetskog dana mira (1. siječnja 2017.): <i>Nenasilje – stil politike za mir</i>	5
Poruka pape Franje za 25. Svjetski dan bolesnika, 2017. (11. veljače 2017.) <i>Zadivljenost Božjim djelima: »Velika mi djela učini Svesilni...« (Lk 1, 49)</i>	10
Susret članova Stalnog vijeća HBK s predsjednikom Vlade RH (Zagreb, 9. siječnja 2016.)	12
Susret članova Stalnog vijeća HBK s predsjednikom Sabora RH (Zagreb, 9. siječnja 2016.)	12
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA.....	13
Dan posvećenog života (Punat, 4. veljače 2017.).....	13
Susret Biskupa s mlađim svećenicima (Krk, 8. veljače 2017.)	13
25. Svjetski dan bolesnika (11. veljače 2017.)	13
Sjednica Prezbiterskog vijeća (Krk, 23. veljače 2017.).....	14
Sv. misa i briga za umiruće u veljači	15
Godišnjica smrti biskupa Karmela Zazinovića (6. ožujka 2017.)	15
Slavlje svete potvrde u župama Rapskog dekanata	15
Pastirski pohod župama Krčkog dekanata.....	16
Obljetnica ređenja biskupa ordinarija Ivica (22. ožujka) i biskupa u miru Valtera (15. ožujka)	16
Molitvena inicijativa u korizmi »24 sata za Gospodina«	16
Milostinja IV. korizmene nedjelje i mise »za duše«	17
Sv. misa za pokojne biskupe, svećenike i redovnike	17
Preduskrni plenarni svećenički sastanak (Krk, 29. ožujka 2017.)	18
Biskupijski susret obitelji (Mali Lošinj, 2. travnja 2017.).....	18
Studijsko hodočašće svećenika (21. travnja 2017.).....	19
Otpuštanje cenzure zbog pobačaja.....	19
Prve subote u mjesecu	20
IZ POVJERENSTAVA	21
➤ Povjerenstvo za pastoral braka i obitelji.....	21
Priprema Biskupijskog susreta obitelji u Malom Lošinju 2. travnja 2017.	21
➤ Povjerenstvo za ustanove posvećenog života.....	23
Obilježavanje Dana posvećenog života	23
➤ Povjerenstvo za pastoral duhovnih zvanja	23
Najava duhovnih obnova.....	23

➤ Apostolat za duhovno majčinstvo žena	24
Mjesečni letak <i>Marica Stanković</i>	24
Duhovna obnova za djevojake i žene Cresa i Lošinja.....	24
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	25
Kronika krčkog biskupa.....	25
Svećenici.....	25
Priznanje Grada Cresa don Dinku Deželiću.....	25
Naši jubilarci	25
Obilježen dan sluga Božjega Antuna Mahnića 2016. (Krk, 14. prosinca 2016.)	26
U Biskupiji u Krku održano božićno čestitanje (Krk, 21. prosinca 2016.)	27
Svetkovina Božića u krčkoj katedrali	28
Blagdan Nevine dječice okupio članove Pokreta za život (Krk, 28. prosinca 2016.)	29
Posvećen novi oltar u Martinšćici (7. siječnja 2017.).....	30
Misno slavlje povodom 25. obljetnice međunarodnog priznanja Republike Hrvatske (Krk, 15. siječnja 2017.)	31
Generalni ministar Franjevac trećoredaca posjetio Krčku biskupiju (Krk, 17. siječnja 2017.)	32

SADRŽAJ 2/2017.

BISKUPOVA RIJEČ	35
Uskrsno pismo	35
Proglas povodom Biskupijskog susreta obitelji u Malom Lošnju.....	37
DOKUMENTI.....	38
Poruka (homilija) Svetog oca Franje povodom 21. Svjetskog dana posvećenog života	38
Poruka Svetog Oca Franje za korizmu 2017.: <i>Božja riječ je dar. Drugi su dar.</i>	40
Poruka pape Franje za 51. Svjetski dan sredstava društvene komunikacije: <i>Ne boj se jer ja sam s tobom (Iz 43, 5). Priopćivanje nade i povjerenja u našem dobu</i>	42
Papina poruka za 32. Svjetski dan mladih, 2017.: »Velika mi djela učini Svesilni!« (Lk 1,49)	45
Poruka Vijeća HBK-a za život i obitelj povodom Dana života 2017.: <i>Suočavanje sa stvarnošću starenja kao prilika za rast</i>	50
Priopćenje Stalnoga Vijeća HBK: <i>O nedjelji – Danu Gospodnjem</i>	52
XIX. redovno godišnje zajedničko zasjedanje HBK i BK BiH – Priopćenje (Zagreb, 23. siječnja 2017.).....	53
Priopćenje s Izvanrednoga plenarnog zasjedanja Sabora HBK (Zagreb, 25. siječnja 2017.).....	54

Treća sjednica Mješovitog povjerenstva HBK i SPC (Novi Sad, 13. i 14. veljače 2017.).....	55
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	56
Veliki ili Sveti Tjedan 2017.	56
Nedjelja Dobrog Pastira – Dan molitve za duhovna zvanja (7. svibnja 2017).	57
Mjesec svibanj.....	57
Studijsko hodočašće svećenika (21. travnja 2017.) – dodatne informacije.....	58
IZ KATEHETSKOG UREDA.....	59
Hodočašće djece Krčke biskupije na grob biskupa Mahnića 2017.	59
Proljetna katehetska škola	60
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	61
Kronika krčkog biskupa	61
Svećenici.....	62
Promjene u svećeničkim službama	62
Novi član Prezbiterskog vijeća Biskupije Krk.....	62
Obavijest: Svetkovina sv. Kvirina (3. lipnja 2017.).....	62
Proslavljen Dan posvećenog života (Punat, 4. veljače 2017.).....	63
U krčkoj katedrali obilježeno Stepinčevo (10. veljače 2017.)	64
Predstavljena monografija don Antona Šuljića Vjera kao pjesma (Zagreb, 20. veljače 2017.).....	65
Apostolski nuncij u posjetu Krčkoj biskupiji (Krk, 24. veljače 2017.).....	66
Duhovna obnova za žene Cresa i Lošinja u »Betaniji« (Ćunski, 24. – 26. veljače 2017.).....	67
Pepelnica u krčkoj katedrali	67
Održana županijska / biskupijska Vjeronaučna olimpijada (Krk, 2. ožujka 2017.).....	68
Održana duhovna obnova za vjeroučitelje i odgajateljice u vjeri (Ćunski, 17. – 19. ožujka 2017.): <i>Samo ljubav čini vjeru živom</i>	70
Blagoslovljena obnovljena kapela sv. Josipa u D. Bašćanskoj (20. ožujka 2017.).....	70
Korizmeni susret redovnica (Martinšćica, 20. ožujka 2017.).....	71
Plenarni svećenički sastanak u znaku zauzetosti oko novih Duhovnih zvanja (Krk, 29. ožujka 2017.)	75
Održan Drugi susret obitelji Krčke biskupije (Mali Lošinj, 2. travnja 2017.) <i>Očinstvo i majčinstvo – dva lica roditeljskog poslanja</i>	76
IN MEMORIAM: Mons. Simeone Musich – Don Šime Mužić (1927.- 2017.)	79

DOKUMENTI.....	82
Poruka biskupa mons. Ivice Petanjka za nedjelju turizma 2017.	82
Priopćenje sa sjednice Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu (Zagreb, 24. travnja 2017.)	83
Priopćenje s 54. plenarnog zasjedanja HBK (Zagreb, 26.-28. travnja 2017.)	84
Priopćenje sa sjednice Komisije HBK i BKBiH za hrvatski martirologij (Zagreb, 9. svibnja 2017.).....	85
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	87
Svetkovina sv. Kvirina (Krk, 3. lipnja 2017.).....	87
Odbor za pripremu i koordinaciju Godine duhovnih zvanja	87
Presveto Srce Isusovo – Dan svećeničkog posvećenja (Glavotok, 23. lipnja 2017.)	88
Svećeničko ređenje (Krk, 29. lipnja 2017.)	88
Mjesec lipanj.....	89
Ispiti za ispovjednu ovlast (Krk, 3. srpnja 2017.).....	89
Prijava i upis svećeničkih kandidata u Bogosloviju	89
Ljetovanje bogoslova.....	90
Duhovne vježbe svećenika.....	91
Seminari Metropolitanskog instituta u Rijeci za vjernike laike	91
IZ POKRETA ZA ŽIVOT	92
Obilježavanje 25. obljetnice djelovanja.....	92
IZ KATEHETSKOG UREDA.....	92
Metropolitanski izlet vjeroučitelja.....	92
Raspored odgojitelj(ic)a u vjeri i vjeroučitelj(ic)a u ped. i šk. godini 2016./2017.....	93
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	96
Kronika krčkog biskupa.....	96
15. hodočašće djece na grob biskupa Mahnića (Krk, 8. travnja 2017.).....	97
Hodočašće svećenika i redovnika Krčke biskupije (21. travnja 2017.).....	97
120. obljetnica ustoličenja sluge Božjega Antuna Mahnića (Krk, 14. svibnja 2017.)	99

BISKUPOVA RIJEČ NA POČETKU GODINE DUHOVNIH ZVANJA:	
Zajedno u molitvi i promociji duhovnih zvanja.....	103
DOKUMENTI.....	105
Zajednička poruka pape Franje i ekumenskog patrijarha Bartolomeja prigodom proslave III. Svjetskog dana molitve za skrb o stvorenom svijetu (1. rujna 2017.).....	105

Poruka pape Franje za Svjetski misijski dan 2017. (22. listopada 2017.): <i>Misija u srcu kršćanske vjere</i>	106
Poruka Svetog oca Franje za 1. Svjetski dan siromašnih (33. nedjelja kroz godinu, 19. studenoga 2017.): <i>Ne ljubimo riječju, već djelima</i>	108
Poruka pape Franje za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2018. (14. siječnja 2018.): Primiti, zaštititi, promicati i integrirati migrante i izbjeglice	112
Poruka predsjednika Vijeća HBK za katehizaciju i novu evangelizaciju na početku školske i katehetske godine 2017./2018.: <i>Škola i vjeronauk pred izazovom obrazovne reforme</i>	116
Priopćenje za javnost Mješovite komisije Hrvatske biskupske konferencije i Srpske pravoslavne Crkve	118
Susret članova Hrvatske biskupske konferencije s članovima Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica (HKVRPP) (Zagreb, 19. lipnja 2017.).....	119
Zajedničko priopćenje Mješovite komisije hrvatskih katoličkih i srpskih pravoslavni stručnjaka za zajedničko razmatranje lika kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkog (Vatikan, 12. i 13. srpnja 2017.)	120
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA.....	121
Dolazak bogoslova u sjemenište »Ivan Pavao II.« u Rijeci	121
Naši svećenički kandidati	121
Katekumenat.....	122
Tečajevi pripreme za brak	122
Biskupijsko hodočašće na Trsat i otvaranje Godine duhovnih zvanja (8. listopada 2017.).....	123
Plenarni svećenički sastanak (Krk, 8. studenoga 2017.).....	123
Pastirski pohod župama Creskog dekanata i sveta potvrda u Novalji i Lunu	124
15. Obiteljska škola Riječke metropolije (Malinska, 10. - 12. studenog 2017.).....	124
Permanentna formacija mladih svećenika	125
Đakonsko ređenje	125
Biskupijski pastoralni kalendar za 2017./2018. godinu	125
IZ POVJERENSTAVA	126
➤ Povjerenstvo za mlade.....	126
Informacije o planiranim događanjima Povjerenstva za pastoral mladih u pastoralnoj godini 2017./2018.	126
➤ Povjerenstvo za pastoral duhovnih zvanja	126
Biskupijski susret ministranata	126
➤ Apostolat žena za duhovno majčinstvo.....	127
Duhovna obnova za djevojke i žene Otoka Krka (Krk - Oaza Kraljice mira, 23. rujna 2017.)	127
Hodočašće žena na grob sl. Božje Marice Stanković (Zagreb, 7. listopada 2017.)	128

IZ POKRETA ZA ŽIVOT.....	128
Proslava 25. obljetnice »Pokreta za život«.....	128
IZ POSTULATURE SL. BOŽJEGA ANUTUNA MAHNIĆA	129
Dan sluga Božjega biskupa Antuna Mahnića (Krk - katedrala, 14. prosinca 2017.).....	129
IZ CARITASA BISKUPIJE KRK	129
12 godina projekta »Ljetovanje u Martinšćici«.....	129
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	130
Kronika biskupa Ivice Petanjka.....	130
➤ Svećenici: Imenovanja i premještaji u Biskupiji Krk.....	131
➤ Obavijest: U Krku vjeronauk za odrasle	131
➤ Izvještaji	132
Proslava sv. Kvirin, zaštitnik Krčke biskupije (Krk, 1. – 3. lipnja 2017.).....	132
Svetkovina Srca Isusova - Dan svećeničkog posvećenja - okupila svećenike i redovnike naših otoka (21. i 23. lipnja 2017.)	133
Susret vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri Riječke metropolije (o. Cres, 22. lipnja 2017.)	135
Svećeničko ređenje vlč. Antona Budinića (Krk, 29. lipnja 2017.)	136
Mlada misa vlč. Antona Budinića (Mali Lošinj, 2. srpnja 2017.)	137
Blagoslov nove kapele i oltara u Velom Lošinju (15. srpnja 2017.)	139
Ljetovanje bogoslova održano na otoku Susku (17. - 21. srpnja 2017.).....	140
U Krku održano biskupijsko (županijsko) stručno vijeće vjeroučitelja osnovnih i srednjih škola (Krk, 1. rujna 2017.)	141
IN MEMORIAM.....	143
S. M. Dinka Ana Duvnjak (1939. – 2017.)	143
Fra Bonaventura Duda (1924. – 2017.).....	144
Don Francesco Cesari (Cesarić) (1925. – 2017.)	146

SADRŽAJ 5/2017.

BISKUPOVA BOŽIĆNA PORUKA: <i>Emanuel – Bog s nama!</i>	151
DOKUMENTI.....	153
Poruka Svetog Oca Franje za 51. Svjetski dan mira (1. siječnja 2018.): <i>Migranti i izbjeglice – muškarci i žene u potrazi za mirom</i>	153
Poruka pape Franje za 55. Svjetski dan molitve za duhovna zvanja (22. travnja 2018.)	156
Poruka biskupa Hrvatske biskupske konferencije <i>Založiti se za temeljne vrjednote obrazovanja i obitelji</i>	158
Poruka mons. Ivice Petanjka, pomorcima i ribarima o blagdanu sv. Nikole 2017.	164

Zajednička sjednica Vijeća HBK za život i obitelj s povjerenicima (Zagreb, 12. rujna 2017.).....	165
Priopćenje s 55. zasjedanja Sabora HBK (Zagreb, 10. – 12. listopada 2017.).....	166
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA.....	170
Godišnje klanjanje Presvetom	170
Mise »Pro familia et iuventute«	171
Obveze prema Ordinarijatu	172
58. Teološko – pastoralni tjedan (Zagreb, 23. do 25. siječnja 2018.).....	172
Pastirski pohod i sveta Potvrda u župama Lošinjskog dekanata.....	174
Tečajevi pripreve za brak (veljača – ožujak 2018.).....	174
IZ POKRETA ZA ŽIVOT	175
Obilježavanje blagdana Nevine dječice – Dana Pokreta za život (Krk, 28. prosinca 2017.).....	175
IZ KATEHETSKOG UREDA	175
Katehetska zimska škola (Zagreb, 8. i 9. siječnja 2018.).....	175
Vjerounaučna olimpijada 2018.	175
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	176
Kronika biskupa Ivice Petanjka.....	176
Svećenici.....	177
Božićno čestitanje (Krk, 20. prosinca 2017.)	178
Održan Biskupijski susret ministranata (Krk, 16. rujna 2017.).....	178
Hodočašće mladih i podjela službi bogoslovima Saši Maloviću i Josipu Karabaiću (Krk, 16. rujna 2017.).....	178
Biskup Ivica predvodio misno slavlje prigodom boravka neraspadnutog tijela sv. Leopolda Bogdana Mandića u Rijeci (19. rujna 2017.).....	179
U Rijeci predstavljena knjiga Majka Marija Krucifiksa Kozulić u Risiki (26. rujna 2017.)	181
Susret krčkog biskupa mons. Ivice Petanjka s dehonijanskom mladeži (Krk, 30. rujna 2017.).....	183
Biskup Ivica predvodio misno slavlje na početku susreta mladih »Karmelijade« (Krk, 6. listopada 2017.).....	184
Na biskupijskom hodočašću na Trsat otvorena Godina duhovnih zvanja u Krčkoj biskupiji (8. listopada 2017.).....	185
Jesenski plenarni svećenički sastanak (Krk, 8. studenog 2017.).....	187
15. Obiteljska škola Riječke metropolije (Malinska, 10.-12. studenog 2017.)	189
Obilježeno 25. godina djelovanja Pokreta za život (Malinska, 18. studenog 2017.) ..	190
Vlč. Josip Karabaić, novi đakon Krčke biskupije (Punat, 30. studenog 2017.)	192
U Zagrebu postavljena spomen-ploča slugi Božjem Antunu Mahniću (3. prosinca 2017.).....	193

Susret mons. Ivica Petanjak s ravnateljima odgojno – obrazovnih institucija na području Krčke biskupije (Krk, 13. prosinca 2017.)	196
SADRŽAJ 2017.	197

Izdaje: BISKUPSKI ORDINARIJAT KRK, Biskupa Antuna Mahnića 18, HR-51500 KRK
tel. 051/221-018; fax. 051/221-483; e-mail: ordinarijat@biskupijakrk.hr

Uredila: Irena Žužić

Odgovara: mons. dr. Franjo Velčić, generalni vikar

Na naslovnici: Bogorodica s Djetetom, župna crkva Rođenja BDM u Polju, 20. st.,
motiv Godine duhovnih zvanja u Biskupiji Krk, 2017 – 2018. g.